

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) NR 555/2012**z dnia 22 czerwca 2012 r.****zmieniające rozporządzenie (WE) nr 184/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyki Wspólnoty w zakresie bilansu płatniczego, międzynarodowego handlu usługami i zagranicznych inwestycji bezpośrednich w odniesieniu do aktualizacji wymogów dotyczących danych oraz definicji**

KOMISJA EUROPEJSKA

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 184/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie statystyki Wspólnoty w zakresie bilansu płatniczego, międzynarodowego handlu usługami i zagranicznych inwestycji bezpośrednich ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 10,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu (WE) nr 184/2005 określono wspólne zasady systematycznego sporządzania unijnej statystyki bilansu płatniczego, międzynarodowego handlu usługami i zagranicznych inwestycji bezpośrednich.
- (2) Konieczna jest aktualizacja wymogów dotyczących danych oraz definicji w rozporządzeniu (WE) nr 184/2005 z uwzględnieniem zmian ekonomicznych i technicznych, aby dostosować je do międzynarodowych standardów wprowadzających ogólne zasady zestawiania

statystyki w zakresie bilansu płatniczego, międzynarodowego handlu usługami i zagranicznych inwestycji bezpośrednich.

- (3) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Bilansu Płatniczego,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Załączniki do rozporządzenia (WE) nr 184/2005 zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2 Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2014 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 22 czerwca 2012 r.

W imieniu Komisji
José Manuel BARROSO
Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. L 5 z 8.2.2005, s. 23.

ZAŁĄCZNIK

„ZAŁĄCZNIK I

Tablica 1

Miesięczny bilans płatniczy

Termin: 44 dzień kalendarzowy od zakończenia okresu sprawozdawczego, którego dane dotyczą

Częstotliwość: co miesiąc

Pierwszy okres sprawozdawczy: kwiecień 2014 r.

	Przychody	Rozchody	Saldo
1. Rachunek bieżący			
Towary	Geo 3	Geo 3	
Usługi	Geo 3	Geo 3	
Dochody pierwotne			
Wynagrodzenia pracowników	Geo 3	Geo 3	
Dochody z inwestycji			
Inwestycje bezpośrednie			
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	Geo 3	Geo 3	
W tym: reinwestowane zyski według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Instrumenty dłużne	Geo 3	Geo 3	
Inwestycje portfelowe			
Akcje i tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	Geo 3	Geo 1	
Dłużne papiery wartościowe	Geo 3	Geo 1	
Pozostałe inwestycje	Geo 3	Geo 3	
W tym: odsetki	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Aktywa rezerwowe	Geo 3	Geo 3	
W tym: odsetki	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Pozostałe dochody pierwotne	Geo 3	Geo 3	
Dochody wtórne	Geo 3	Geo 3	
2. Rachunek kapitałowy			
Rachunek kapitałowy	Geo 3	Geo 3	
	Nabycie aktywów finansowych netto	Zaciągnięcie zobowiązań netto	Netto
3. Rachunek finansowy			
Inwestycje bezpośrednie			
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych, według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Instrumenty dłużne, według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Inwestycje portfelowe			
Akcje i tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych			

	Nabycie aktywów finansowych netto	Zaciągnięcie zobowiązań netto	Netto
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 1)	Geo 2 ⁽¹⁾		
Dłużne papiery wartościowe			
Krótkoterminowe			
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 1)	Geo 2 ⁽¹⁾		
Długoterminowe			
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 1)	Geo 2 ⁽¹⁾		
Pochodne instrumenty finansowe (niezaliczone do aktywów rezerwowych) i opcje na akcje dla pracowników			Geo 2 ⁽¹⁾
Pozostałe inwestycje			
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
W tym: gotówka i depozyty	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Aktywa rezerwowe			
Złoto monetarne			
Złoto kruszcowe	Geo 1 ⁽¹⁾		
Rachunki złota niealokowanego	Geo 1 ⁽¹⁾		
Specjalne prawa ciągnięcia (SDR)	Geo 1 ⁽¹⁾		
Pozycja rezerwowa w Międzynarodowym Funduszu Walutowym (MFW)	Geo 1 ⁽¹⁾		
Inne aktywa rezerwowe			
Gotówka i depozyty			
Należności od władz monetarnych, MFW i Banku Rozrachunków Międzynarodowych (BIS)	Geo 1 ⁽¹⁾		
Należności od innych podmiotów (banków)	Geo 1 ⁽¹⁾		
Papiery wartościowe			
Dłużne papiery wartościowe			
Krótkoterminowe	Geo 1 ⁽¹⁾		
Długoterminowe	Geo 1 ⁽¹⁾		
Akcje i tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	Geo 1 ⁽¹⁾		
Pochodne instrumenty finansowe (netto)	Geo 1 ⁽¹⁾		
Pozostałe należności	Geo 1 ⁽¹⁾		

⁽¹⁾ Nieobowiązkowe w przypadku państw członkowskich nienależących do unii walutowej.

Tablica 2

Kwartalny bilans płatniczy i międzynarodowa pozycja inwestycyjna

Częstotliwość: kwartalna

Pierwszy okres sprawozdawczy: pierwszy kwartał 2014 r.

Termin: t+85 od 2014 r. do 2016 r.; t+82 od 2017 r. do 2018 r. (?); t+80 od 2019 r. (?)

	Przychody	Rozchody	Saldo
A. Rachunek bieżący			
Towary	Geo 4	Geo 4	
Obroty towarowe ogółem na bazie bilansu płatniczego	Geo 3	Geo 3	
Eksport netto towarów będących przedmiotem pośrednictwa handlowego	Geo 3		
Towary nabyte w ramach pośrednictwa handlowego (ujemne przychody)	Geo 3		
Towary zbyte w ramach pośrednictwa handlowego	Geo 3		
Złoto niemonetarne	Geo 3	Geo 3	
Branding – korekta z tytułu handlu quasi-tranzytowego	Geo 4	Geo 4	
Usługi	Geo 4	Geo 4	
Usługi produkcyjne w odniesieniu do nakładów rzeczowych będących własnością osób trzecich	Geo 4	Geo 4	
Usługi konserwacji i naprawy, gdzie indziej niezaliczone	Geo 4	Geo 4	
Transport	Geo 4	Geo 4	
Podróże	Geo 4	Geo 4	
Usługi budowlane	Geo 4	Geo 4	
Usługi ubezpieczeniowe i emerytalno-rentowe	Geo 4	Geo 4	
Usługi finansowe	Geo 4	Geo 4	
Usługi finansowe, za które pobierane są ustalone opłaty i prowizje oraz inne usługi finansowe	Geo 3	Geo 3	
Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM)	Geo 3	Geo 3	
Opłaty za korzystanie z własności intelektualnej, gdzie indziej niezaliczone	Geo 4	Geo 4	
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	Geo 4	Geo 4	
Pozostałe usługi biznesowe	Geo 4	Geo 4	
Usługi badawczo-rozwojowe	Geo 3	Geo 3	
Usługi specjalistyczne i doradztwo w zakresie zarządzania	Geo 3	Geo 3	
Usługi techniczne, usługi związane z handlem i pozostałe usługi biznesowe	Geo 3	Geo 3	
Usługi kulturalne, rekreacyjne i świadczone dla ludności	Geo 4	Geo 4	
Towary i usługi sektora instytucji rządowych i samorządowych, gdzie indziej niezaliczone	Geo 4	Geo 4	
Dochody pierwotne			
Wynagrodzenia pracowników	Geo 4	Geo 4	

	Przychody	Rozchody	Saldo
Dochody z inwestycji			
Dochody z inwestycji bezpośrednich			
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	Geo 4	Geo 4	
Dywidendy i wypłaty z zysku			
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>Pomiędzy innymi podmiotami w grupie</i>	Geo 3	Geo 3	
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Reinwestowane zyski	Geo 4	Geo 4	
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Instrumenty dłużne	Geo 4	Geo 4	
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>Pomiędzy innymi podmiotami w grupie</i>	Geo 3	Geo 3	
W tym: odsetki			
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Dochody z inwestycji portfelowych			
Akcje i tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	Geo 4	Geo 1	
Udziałowe papiery wartościowe			
Dywidendy			
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1 ⁽⁴⁾	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾		
Tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych			
Dywidendy			
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1 ⁽⁴⁾	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾		
Reinwestowane zyski			
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1 ⁽⁴⁾	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾		
Dłużne papiery wartościowe			
Krótkoterminowe	Geo 4	Geo 1	
Odsetki			
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1 ⁽⁴⁾	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾		
Długoterminowe	Geo 4	Geo 1	
Odsetki			
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 1 ⁽⁴⁾	
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾		

	Przychody	Rozchody	Saldo
Dochody z pozostałych inwestycji	Geo 4	Geo 4	
Wpłaty z zysku	Geo 3	Geo 3	
Odsetki	Geo 3	Geo 3	
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2 (!)	Geo 2 (!)	
W tym: odsetki od specjalnych praw ciągnięcia (SDR)		Geo 1	
W tym: odsetki przed FISIM	Geo 3	Geo 3	
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2 (!)	Geo 2 (!)	
Dochody z inwestycji przypisane posiadaczom polis ubezpieczeniowych, programów emerytalnych oraz standaryzowanych gwarancji	Geo 3	Geo 3	
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2 (!)	Geo 2 (!)	
Dochody z aktywów rezerwowych	Geo 3		
W tym: odsetki	Geo 3		
Pozostałe dochody pierwotne	Geo 4	Geo 4	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Geo 3	Geo 3	
Podatki związane z produkcją i importem	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Podatki od produktów	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Pozostałe podatki związane z produkcją	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Dotacje	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Dotacje do produktów	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Pozostałe dotacje związane z produkcją	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Czynsze	Geo 3	Geo 3	
Pozostałe sektory	Geo 3	Geo 3	
Podatki związane z produkcją i importem	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Podatki od produktów	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Pozostałe podatki związane z produkcją	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Dotacje	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Dotacje do produktów	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Pozostałe dotacje związane z produkcją	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Czynsze	Geo 3	Geo 3	
Dochody wtórne	Geo 4	Geo 4	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Geo 3	Geo 3	
Podatki bieżące od dochodów, majątku itp.	Geo 3	Geo 3	
Składki na ubezpieczenia społeczne	Geo 3	Geo 3	
Świadczenia społeczne	Geo 3	Geo 3	
Bieżąca współpraca międzynarodowa (D74)	Geo 3	Geo 3	
W tym: z instytucjami Unii (z wyłączeniem EBC)	Instytucje Unii	Instytucje Unii	

	Przychody	Rozchody	Saldo
Pozostałe transfery bieżące (D75)	Geo 3	Geo 3	
Zasoby własne Unii z tytułu VAT i DNB (D76)	Instytucje Unii	Instytucje Unii	
Pozostałe sektory	Geo 3	Geo 3	
Podatki bieżące od dochodów, majątku itp.	Geo 3	Geo 3	
Składki na ubezpieczenia społeczne	Geo 3	Geo 3	
Świadczenia społeczne	Geo 3	Geo 3	
Składki na udziale własnym z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych	Geo 3	Geo 3	
Odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych	Geo 3	Geo 3	
Pozostałe transfery bieżące (D75)	Geo 3	Geo 3	
<i>W tym:</i> transfery prywatne między gospodarstwami domowymi rezydentów i nierezydentów	Geo 3	Geo 3	
<i>W tym:</i> przekazy zarobków pracowników	Geo 4	Geo 4	
Korekta z tytułu zmian w uprawnieniach emerytalno-rentowych	Geo 3	Geo 3	

B. Rachunek kapitałowy

Rachunek kapitałowy	Geo 4	Geo 4	
Nabycie/rozdysponowanie brutto nieprodukowanych i niefinansowych aktywów	Geo 3	Geo 3	
Transfery kapitałowe	Geo 3	Geo 3	
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Geo 3	Geo 3	
Podatki od kapitału	Geo 3	Geo 3	
Granty inwestycyjne	Geo 3	Geo 3	
Pozostałe transfery kapitałowe	Geo 3	Geo 3	
<i>W tym:</i> umorzenie długu	Geo 3	Geo 3	
Pozostałe sektory	Geo 3	Geo 3	
Podatki od kapitału	Geo 3	Geo 3	
Granty inwestycyjne	Geo 3	Geo 3	
Pozostałe transfery kapitałowe	Geo 3	Geo 3	
<i>W tym:</i> umorzenie długu	Geo 3	Geo 3	

	Nabycie netto aktywów finansowych	Zaciągnięcie netto zobowiązań	Netto
--	-----------------------------------	-------------------------------	-------

C. Rachunek finansowy

Rachunek finansowy	Geo 1	Geo 1	
Inwestycje bezpośrednie	Geo 4	Geo 4	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	Geo 4	Geo 4	
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych z wyłączeniem reinwestowanych zysków			
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 3	Geo 3	

	Nabycie netto aktywów finansowych	Zaciągnięcie netto zobowiązań	Netto
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>Pomiędzy innymi podmiotami w grupie</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>Według sektora rezydenta (Sec 2)</i>	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Notowane	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Nienotowane	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Inne (np. nieruchomości)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Reinwestowane zyski	Geo 4	Geo 4	
<i>Według sektora rezydenta (Sec 2)</i>	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Instrumenty dłużne	Geo 4	Geo 4	
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>Pomiędzy innymi podmiotami w grupie</i>	Geo 3	Geo 3	
<i>Według sektora rezydenta (Sec 2)</i>	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Inwestycje portfelowe	Geo 4	Geo 1	
Akcje i tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	Geo 4	Geo 1	
Udziałowe papiery wartościowe			
<i>Według sektora rezydenta (Sec 2)</i>	Geo 3	Geo 1 ⁽⁴⁾	
Notowane	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	
Nienotowane	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	
<i>Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)</i>			
Notowane	Geo 2 ⁽¹⁾		
Nienotowane	Geo 2 ⁽¹⁾		
Tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych			
<i>Według sektora rezydenta (Sec 2)</i>	Geo 3	Geo 1 ⁽⁴⁾	
<i>W tym: reinwestowane zyski</i>	Geo 3	Geo 1 ⁽⁴⁾	
<i>Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)</i>	Geo 2 ⁽¹⁾		
<i>W tym: reinwestowane zyski</i>	Geo 2 ⁽¹⁾		
Dłużne papiery wartościowe			
Krótkoterminowe	Geo 4	Geo 1	
<i>Według sektora rezydenta (Sec 2)</i>	Geo 3	Geo 1 ⁽⁴⁾	
<i>Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)</i>	Geo 2 ⁽¹⁾		
Długoterminowe	Geo 4	Geo 1	
<i>Według sektora rezydenta (Sec 2)</i>	Geo 3	Geo 1 ⁽⁴⁾	

	Nabycie netto aktywów finansowych	Zaciągnięcie netto zobowiązań	Netto
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾		
Pochodne instrumenty finansowe (niewchodzące w skład aktywów rezerwowych) oraz opcje na akcje dla pracowników			
Według sektora rezydenta (Sec 2)			Geo 3
Pozostałe inwestycje	Geo 4	Geo 4	
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 4	Geo 4	
Pozostałe akcje i inne formy udziałów kapitałowych	Geo 3	Geo 3	
Gotówka i depozyty			
Według sektora rezydenta (Sec 2)			
Krótkoterminowe	Geo 3	Geo 3	
Długoterminowe	Geo 3	Geo 3	
Kredyty i pożyczki			
Według sektora rezydenta (Sec 2)			
Krótkoterminowe	Geo 3, MFW	Geo 3, MFW	
Długoterminowe	Geo 3, MFW	Geo 3, MFW	
Ubezpieczenia, emerytury i standaryzowane gwarancje			
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3	Geo 3	
Kredyty handlowe i zaliczki			
Według sektora rezydenta (Sec 2)			
Krótkoterminowe	Geo 3	Geo 3	
Długoterminowe	Geo 3	Geo 3	
Pozostałe kwoty do otrzymania/zapłacenia			
Według sektora rezydenta (Sec 2)			
Krótkoterminowe	Geo 3	Geo 3	
Długoterminowe	Geo 3	Geo 3	
Specjalne prawa ciągnięcia		Geo 1	
Aktywa rezerwowe	Geo 3		
D. Pozycje bilansujące			
Saldo towarów i usług			Geo 4
Saldo rachunku bieżącego			Geo 1
Wierzytelności netto (+) / zadłużenie netto (-) (wyliczone jako suma sald rachunku bieżącego i kapitałowego)			Geo 1

	Nabycie netto aktywów finansowych	Zaciągnięcie netto zobowiązań	Netto
Wierzytelności netto (+) / zadłużenie netto (-) (wyliczone jako suma sald rachunku finansowego)			Geo 1
Saldo błędów i opuszczeń			Geo 1

	Aktywa			Zobowiązania		
	Stany	Aktualizacje wyceny w wyniku zmian kursów walutowych	Aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen	Stany	Aktualizacje wyceny w wyniku zmian kursów walutowych	Aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen

E. Międzynarodowa pozycja inwestycyjna

Rachunek finansowy	Geo 1			Geo 1		
Inwestycje bezpośrednie	Geo 4 ⁽³⁾			Geo 4 ⁽³⁾		
Akcje i inne formy udziałów kapitałowych	Geo 4 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 4 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾		
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾		
<i>Pomiędzy innymi podmiotami w grupie</i>	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾		
Notowane	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾		
Nienotowane	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾		
Inne (np. nieruchomości)	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾		
<i>Instrumenty dłużne</i>	Geo 4 ⁽³⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 4 ⁽³⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾
<i>W podmiotach bezpośredniego inwestowania</i>	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾		
<i>W inwestorze bezpośrednim (inwestycja odwrotna)</i>	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾		
<i>Pomiędzy innymi podmiotami w grupie</i>	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾		
Inwestycje portfelowe	Geo 4 ⁽³⁾			Geo 1		
Akcje i tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	Geo 4 ⁽³⁾			Geo 1		
Udziałowe papiery wartościowe						
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3 ⁽³⁾			Geo 1 ⁽⁴⁾		
Notowane	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾
Nienotowane	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)						
Notowane	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾			
Nienotowane	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾			

	Aktywa			Zobowiązania		
	Stany	Aktualizacje wyceny w wyniku zmian kursów walutowych	Aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen	Stany	Aktualizacje wyceny w wyniku zmian kursów walutowych	Aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen
Tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych						
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾			
Dłużne papiery wartościowe						
Krótkoterminowe	Geo 4 ⁽³⁾			Geo 1		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3 ⁽³⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽⁴⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾			
W podziale na waluty:						
Euro	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 1 ⁽¹⁾		
Dolar amerykański	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 1 ⁽¹⁾		
Pozostałe waluty	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 1 ⁽¹⁾		
Długoterminowe	Geo 4 ⁽³⁾			Geo 1		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3 ⁽³⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽⁴⁾	Geo 1 ⁽¹⁾	Geo 1 ⁽¹⁾
Okres pozostający do wykupu do jednego roku (włącznie)				Geo 1 ⁽¹⁾		
Okres pozostający do wykupu powyżej jednego roku				Geo 1 ⁽¹⁾		
Według sektora emitenta-partnera transakcji (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾			
Okres pozostający do wykupu do jednego roku (włącznie)	Geo 2 ⁽¹⁾					
Okres pozostający do wykupu powyżej jednego roku	Geo 2 ⁽¹⁾					
W podziale na waluty						
Euro	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 1 ⁽¹⁾		
Dolar amerykański	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 1 ⁽¹⁾		
Pozostałe waluty	Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 1 ⁽¹⁾		
Pochodne instrumenty finansowe (nie-wchodzące w skład aktywów rezerwowych) oraz opcje na akcje dla pracowników	Geo 4 ⁽³⁾			Geo 4 ⁽³⁾		
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 2 ⁽¹⁾		Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾		Geo 2 ⁽¹⁾
Pozostałe inwestycje	Geo 4 ⁽³⁾			Geo 4 ⁽³⁾		
Według sektora rezydenta (Sec 1)	Geo 4 ⁽³⁾			Geo 4 ⁽³⁾		
Według sektora rezydenta (Sec 2)		Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾		Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾
Pozostałe akcje i inne formy udziałów kapitałowych	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾
Gotówka i depozyty	Geo 4 ⁽³⁾	Geo 2 ⁽¹⁾		Geo 4 ⁽³⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Według sektora rezydenta (Sec 2)						

	Aktywa			Zobowiązania		
	Stany	Aktualizacje wyceny w wyniku zmian kursów walutowych	Aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen	Stany	Aktualizacje wyceny w wyniku zmian kursów walutowych	Aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen
Krótkoterminowe	Geo 3 ⁽³⁾			Geo 3 ⁽³⁾		
Długoterminowe	Geo 3 ⁽³⁾			Geo 3 ⁽³⁾		
Kredyty i pożyczki	Geo 4 ⁽³⁾	Geo 2 ⁽¹⁾		Geo 4 ⁽³⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Według sektora rezydenta (Sec 2)						
Krótkoterminowe	Geo 3 ⁽³⁾ , MFW			Geo 3 ⁽³⁾ , MFW		
Długoterminowe	Geo 3 ⁽³⁾ , MFW			Geo 3 ⁽³⁾ , MFW		
Ubezpieczenia, emerytury i standaryzowane gwarancje		Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾		Geo 2 ⁽¹⁾	Geo 2 ⁽¹⁾
Według sektora rezydenta (Sec 2)	Geo 3 ⁽³⁾			Geo 3 ⁽³⁾		
Kredyty handlowe i zaliczki	Geo 4 ⁽³⁾	Geo 2 ⁽¹⁾		Geo 4 ⁽³⁾	Geo 2 ⁽¹⁾	
Według sektora rezydenta (Sec 2)						
Krótkoterminowe	Geo 3 ⁽³⁾			Geo 3 ⁽³⁾		
Długoterminowe	Geo 3 ⁽³⁾			Geo 3 ⁽³⁾		
Pozostałe kwoty do otrzymania/zapłaconia		Geo 2 ⁽¹⁾			Geo 2 ⁽¹⁾	
Według sektora rezydenta (Sec 2)						
Krótkoterminowe	Geo 3 ⁽³⁾			Geo 3 ⁽³⁾		
Długoterminowe	Geo 3 ⁽³⁾			Geo 3 ⁽³⁾		
Specjalne prawa ciągnięcia				Geo 1	Geo 1 ⁽¹⁾	

⁽¹⁾ Nieobowiązkowe w przypadku państw członkowskich nienależących do unii walutowej.

⁽²⁾ Przejście na t+82 i t+80 nie jest obowiązkowe w przypadku państw członkowskich nienależących do unii walutowej.

⁽³⁾ W przypadku państw członkowskich nienależących do unii walutowej dane geograficzne są obowiązkowe, począwszy od 2019 r.

⁽⁴⁾ W przypadku państw członkowskich nienależących do unii walutowej obowiązkowy jest podział według sektorów instytucjonalnych poziom 1 (Sec 1), a nie Sec 2.

Tablica 3

Międzynarodowy handel usługami

Termin: t + 9 miesięcy

Częstotliwość: co rok

Pierwszy okres sprawozdawczy: 2013 r.

	Przychody	Rozchody	Saldo
Wynagrodzenia pracowników	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Transfery prywatne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Przekazy zarobków pracowników	Geo 5	Geo 5	Geo 5
USŁUGI	Geo 6	Geo 6	Geo 6
Usługi produkcyjne w odniesieniu do nakładów rzeczowych będących własnością osób trzecich	Geo 5	Geo 5	Geo 5

	Przychody	Rozchody	Saldo
Usługi konserwacji i naprawy, gdzie indziej niezaliczone	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Transport	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Transport morski	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pasażerski transport morski	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Towarowy transport morski	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostały transport morski	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Transport lotniczy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pasażerski transport lotniczy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Towarowy transport lotniczy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostały transport lotniczy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe rodzaje transportu	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pasażerski	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Towarowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostały	Geo 5	Geo 5	Geo 5
<i>Rozszerzona klasyfikacja „pozostałych rodzajów transportu”</i>			
Transport kosmiczny	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Transport kolejowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pasażerski transport kolejowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Towarowy transport kolejowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostały transport kolejowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Transport samochodowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pasażerski transport samochodowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Towarowy transport samochodowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostały transport samochodowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Transport wodny śródlądowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pasażerski transport wodny śródlądowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Towarowy transport wodny śródlądowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostały transport wodny śródlądowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Transport rurociągowy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Przesył energii elektrycznej	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe wspierające i pomocnicze usługi transportowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi pocztowe i kurierskie	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Podróże			
Podróże służbowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5

	Przychody	Rozchody	Saldo
Nabywanie towarów i usług przez pracowników przygranicznych, sezonowych i innych pracowników okresowych	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe podróże służbowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Podróże prywatne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Wydatki na podróże w celach zdrowotnych	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Wydatki na podróże w celach edukacyjnych	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe podróże prywatne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi budowlane	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi budowlane świadczone za granicą	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi budowlane świadczone w kraju sporządzającym sprawozdanie	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi ubezpieczeniowe i emerytalno-rentowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ubezpieczenia bezpośrednie	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ubezpieczenia na życie	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ubezpieczenia przewożonych towarów	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe ubezpieczenia bezpośrednie	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Reasekuracja	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pomocnicze usługi ubezpieczeniowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi emerytalno-rentowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi standaryzowanych gwarancji	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi finansowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi finansowe, za które pobierane są ustalone opłaty i prowizje, oraz inne usługi finansowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM)	Geo 3	Geo 3	Geo 3
Opłaty za korzystanie z własności intelektualnej, gdzie indziej niezaliczone	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi telekomunikacyjne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi informatyczne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi informacyjne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi agencji informacyjnych	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe usługi informacyjne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe usługi biznesowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi badawczo-rozwojowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Prace prowadzone systematycznie w celu zwiększenia stanu wiedzy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Świadczenie usług z zakresu prac badawczo-rozwojowych dostosowanych lub niedostosowanych do indywidualnych potrzeb	Geo 5	Geo 5	Geo 5

	Przychody	Rozchody	Saldo
Sprzedaż praw własności wynikających z prac badawczo-rozwojowych	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe usługi z zakresu prac badawczo-rozwojowych	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi specjalistyczne i doradztwo w zakresie zarządzania	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi prawne, rachunkowe, doradztwo w zakresie zarządzania i public relations	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi prawne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi rachunkowe, audytowe, księgowo i doradztwo podatkowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi w zakresie doradztwa biznesowego, zarządzania oraz public relations	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Reklama, badanie rynku i sondaże opinii publicznej	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi techniczne, usługi związane z handlem i pozostałe usługi biznesowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi architektoniczne, inżynieryjne, naukowe i pozostałe usługi techniczne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi architektoniczne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi inżynieryjne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe usługi naukowo-techniczne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Utylizacja odpadów i usuwanie zanieczyszczeń, usługi rolnicze i wydobywcze	Geo 5	Geo 5	Geo 5
W tym: utylizacja odpadów i usuwanie zanieczyszczeń	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi leasingu operacyjnego	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi związane z handlem	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe usługi biznesowe, gdzie indziej niezaliczone	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi kulturalne, rekreacyjne i świadczone dla ludności	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi audiowizualne i usługi pokrewne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe usługi kulturalne, rekreacyjne i świadczone dla ludności	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi zdrowotne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi edukacyjne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Usługi związane z dziedzictwem kulturowym i usługi rekreacyjne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe usługi świadczone dla ludności	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Towary i usługi sektora instytucji rządowych i samorządowych, gdzie indziej niezaliczone	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Ambasady i konsulaty	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Jednostki i agencje wojskowe	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Pozostałe towary i usługi sektora instytucji rządowych i samorządowych, gdzie indziej niezaliczone	Geo 5	Geo 5	Geo 5

Tablica 4

Zagraniczne inwestycje bezpośrednie - transakcje (włączając dochody)

Tablica 4.1 Inwestycje bezpośrednie transakcje finansowe

Termin t + 9 miesięcy

Częstotliwość co rok

Pierwszy okres sprawozdawczy 2013 r.

	Netto	Nabycie netto aktywów finansowych	Zaciągnięcie netto zobowiązań
WSZYSTKIE JEDNOSTKI BĘDĄCE REZYDENTAMI			
Inwestycje bezpośrednie za granicą (IBZ) – transakcje	Geo 6	Geo 5	Geo 5
IBZ: akcje i inne formy udziałów kapitałowych z wyłączeniem reinwestowanych zysków	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: akcje i inne formy udziałów kapitałowych z wyłączeniem reinwestowanych zysków (wyłączając akcje i inne formy udziałów kapitałowych pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: akcje i inne formy udziałów kapitałowych z wyłączeniem reinwestowanych zysków pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: reinwestowane zyski	Geo 5	Geo 5	
IBZ: instrumenty dłużne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: instrumenty dłużne (wyłączając dług pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: instrumenty dłużne pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Inwestycje bezpośrednie w kraju sporządzającym sprawozdanie (IBKS) – transakcje	Geo 6	Geo 5	Geo 5
IBKS: akcje i inne formy udziałów kapitałowych z wyłączeniem reinwestowanych zysków	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: akcje i inne formy udziałów kapitałowych z wyłączeniem reinwestowanych zysków (wyłączając akcje i inne formy udziałów kapitałowych pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: akcje i inne formy udziałów kapitałowych z wyłączeniem reinwestowanych zysków pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący wyższego szczebla nie jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
W tym: Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w innym kraju strefy euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem Unii Europejskiej, ale kraju poza strefą euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem kraju poza Unią Europejską	Geo 5		
IBKS: reinwestowane zyski	Geo 5		Geo 5
IBKS: instrumenty dłużne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: instrumenty dłużne (wyłączając dług pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: instrumenty dłużne pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący nie jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
W tym: Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w innym kraju strefy euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem Unii Europejskiej, ale kraju poza strefą euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem kraju poza Unią Europejską	Geo 5		

	Netto	Nabycie netto aktywów finansowych	Zaciągnięcie netto zobowiązań
PODMIOTY SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA BĘDĄCE REZYDENTAMI			
Inwestycje bezpośrednie za granicą (IBZ) – transakcje ⁽¹⁾	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Inwestycje bezpośrednie w kraju sporządzającym sprawozdanie (IBKS) – transakcje ⁽¹⁾	Geo 5	Geo 5	Geo 5

⁽¹⁾ Obowiązkowe, począwszy od roku sprawozdawczego 2015

Tablica 4.2 Dochody z inwestycji bezpośrednich

Termin: t + 9 miesięcy

Częstotliwość: co rok

Pierwszy okres sprawozdawczy: 2013 r.

	Saldo	Przychody	Rozchody
WSZYSTKIE JEDNOSTKI BĘDĄCE REZYDENTAMI			
Inwestycje bezpośrednie za granicą (IBZ) – dochody	Geo 6	Geo 5	Geo 5
IBZ: dywidendy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: dywidendy (wyłączając dywidendy pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: dywidendy pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: reinwestowane zyski	Geo 5	Geo 5	
IBZ: odsetki	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: odsetki (wyłączając dochody od długu pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: odsetki pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Inwestycje bezpośrednie w kraju sporządzającym sprawozdanie (IBKS) – dochody	Geo 6	Geo 5	Geo 5
IBKS: dywidendy	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: dywidendy (wyłączając dywidendy pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: dywidendy pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
W tym: Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w innym kraju strefy euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem Unii Europejskiej, ale kraju poza strefą euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem kraju poza Unią Europejską	Geo 5		
IBKS: reinwestowane zyski	Geo 5		Geo 5
IBKS: odsetki	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: odsetki (wyłączając dochody od długu pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: odsetki pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący wyższego szczebla nie jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
W tym: Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w innym kraju strefy euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem Unii Europejskiej, ale kraju poza strefą euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem kraju poza Unią Europejską	Geo 5		

	Saldo	Przychody	Rozchody
PODMIOTY SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA BĘDĄCE REZYDENTAMI			
Inwestycje bezpośrednie za granicą (IBZ) – dochody ⁽¹⁾	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Inwestycje bezpośrednie w kraju sporządzającym sprawozdanie (IBKS) – dochody ⁽¹⁾	Geo 5	Geo 5	Geo 5

⁽¹⁾ Obowiązkowe, począwszy od roku sprawozdawczego 2015.

Tablica 4.3 - Podział geograficzny oraz podział ze względu na rodzaje działalności

Termin: t+21 miesięcy

Częstotliwość: co rok

Pierwszy okres sprawozdawczy: 2013 r.

	Typ danych	Podział geograficzny	Podział na rodzaje działalności NACE REV2
WSZYSTKIE JEDNOSTKI BĘDĄCE REZYDENTAMI			
Inwestycje bezpośrednie za granicą (IBZ)	Netto	Geo 5 Geo 4	Poziom 1 Poziom 2
Inwestycje bezpośrednie w kraju sporządzającym sprawozdanie (IBKS)	Netto	Geo 5 Geo 4	Poziom 1 Poziom 2
Dochody z inwestycji bezpośrednich	Przychody, rozchody, saldo	Geo 5 Geo 4	Poziom 1 Poziom 2
PODMIOTY SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA BĘDĄCE REZYDENTAMI			
Inwestycje bezpośrednie za granicą (IBZ) ⁽¹⁾	Netto	Geo 5	Poziom 1
Inwestycje bezpośrednie w kraju sporządzającym sprawozdanie (IBKS) ⁽¹⁾	Netto	Geo 5	Poziom 1
Dochody z inwestycji bezpośrednich ⁽¹⁾	Credit, Debit, Balance	Geo 5	Poziom 1

⁽¹⁾ Obowiązkowe, począwszy od roku sprawozdawczego 2015.

Tablica 5

Inwestycje bezpośrednie - stany

Tablica 5.1 – Inwestycje bezpośrednie - stany

Termin: t + 9 miesięcy

Częstotliwość: co rok

Pierwszy okres sprawozdawczy: 2013 r.

	Netto	Aktywa	Zobowiązania
WSZYSTKIE JEDNOSTKI BĘDĄCE REZYDENTAMI			
Inwestycje bezpośrednie za granicą (IBZ)	Geo 6	Geo 5	Geo 5
IBZ: akcje i inne formy udziałów kapitałowych	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: akcje i inne formy udziałów kapitałowych (wyłączając akcje i inne formy udziałów kapitałowych pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: akcje i inne formy udziałów kapitałowych pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: instrumenty dłużne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBZ: instrumenty dłużne (wyłączając dług pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5

	Netto	Aktywa	Zobowiązania
IBZ: instrumenty dłużne pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Inwestycje bezpośrednie w kraju sporządzającym sprawozdanie (IBKS)	Geo 6	Geo 5	Geo 5
IBKS: akcje i inne formy udziałów kapitałowych	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: akcje i inne formy udziałów (wyłączając akcje i inne formy udziałów kapitałowych pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: akcje i inne formy udziałów kapitałowych pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący wyższego szczebla nie jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
W tym: Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w innym kraju strefy euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem Unii Europejskiej, ale kraju poza strefą euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem kraju poza Unią Europejską	Geo 5		
IBKS: instrumenty dłużne	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: instrumenty dłużne (wyłączając dług pomiędzy innymi podmiotami w grupie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
IBKS: instrumenty dłużne pomiędzy innymi podmiotami w grupie (podmiot dominujący wyższego szczebla nie jest rezydentem w kraju sporządzającym sprawozdanie)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
W tym: Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w innym kraju strefy euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem w Unii Europejskiej, ale kraju poza strefą euro	Geo 5		
Podmiot dominujący wyższego szczebla jest rezydentem kraju poza Unią Europejską	Geo 5		
PODMIOTY SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA BĘDĄCE REZYDENTAMI			
Inwestycje bezpośrednie za granicą (IBZ)	Geo 5	Geo 5	Geo 5
Inwestycje bezpośrednie w kraju sporządzającym sprawozdanie (IBGKS)	Geo 5	Geo 5	Geo 5

Tablica 5.2: Inwestycje bezpośrednie – pozycja. Podział geograficzny oraz podział ze względu na rodzaje działalności

Termin: t+21 miesięcy

Częstotliwość: co rok

Pierwszy okres sprawozdawczy: 2013 r.

	Typ danych	Podział geograficzny	Podział na rodzaje działalności NACE REV2
WSZYSTKIE JEDNOSTKI BĘDĄCE REZYDENTAMI			
Inwestycje bezpośrednie za granicą (IBZ)	Pozycje netto	Geo 5	Poziom 1
		Geo 4	Poziom 2
Inwestycje bezpośrednie w kraju sporządzającym sprawozdanie (IBKS)	Pozycje netto	Geo 5	Poziom 1
		Geo 4	Poziom 2
PODMIOTY SPECJALNEGO PRZEZNACZENIA BĘDĄCE REZYDENTAMI			
Inwestycje bezpośrednie za granicą (IBZ)	Pozycje netto	Geo 5	Poziom 1
Inwestycje bezpośrednie w kraju sporządzającym sprawozdanie (IBKS)	Pozycje netto	Geo 5	Poziom 1

Tablica 6.

Poziomy podziału geograficznego

GEO 1	GEO 2	GEO 3
ZAGRANICA (wszystkie kraje)	ZAGRANICA (wszystkie kraje) Strefa euro Poza strefą euro	ZAGRANICA (wszystkie kraje) UNIA EUROPEJSKA POZA UNIĄ EUROPEJSKĄ Strefa euro Poza strefą euro
GEO 4	GEO 5	GEO 6
ZAGRANICA (wszystkie kraje)	ZAGRANICA (wszystkie kraje)	ZAGRANICA (wszystkie kraje)
Państwa członkowskie Unii spoza strefy euro ⁽¹⁾	EUROPA Belgia Bułgaria Republika Czeska Dania Niemcy Estonia Irlandia Grecja Hiszpania Francja Włochy Cypr Łotwa Litwa Luksemburg Węgry Malta Niderlandy Austria Polska Portugalia Rumunia Słowenia Słowacja Finlandia Szwecja Zjednoczone Królestwo Islandia Liechtenstein Norwegia	EUROPA Belgia Bułgaria Republika Czeska Dania Niemcy Estonia Irlandia Grecja Hiszpania Francja Włochy Cypr Łotwa Litwa Luksemburg Węgry Malta Niderlandy Austria Polska Portugalia Rumunia Słowenia Słowacja Finlandia Szwecja Zjednoczone Królestwo Islandia Liechtenstein Norwegia

GEO 4	GEO 5	GEO 6
Szwajcaria	Szwajcaria POZOSTAŁE PAŃSTWA EUROPEJSKIE Chorwacja	Szwajcaria POZOSTAŁE PAŃSTWA EUROPEJSKIE Albania Andora Białoruś Bośnia i Hercegowina Chorwacja Wyspy Owcze Gibraltar Guernsey Watykan (Państwo Watykańskie) Wyspa Man Jersey Macedonia (Była Jugosłowiańska Republika Macedonii) Mołdawia Czarnogóra
Rosja	Rosja Turcja AFRYKA AFRYKA PÓŁNOCNA Egipt Maroko POZOSTAŁE PAŃSTWA AFRYKAŃSKIE	Rosja Serbia San Marino Turcja Ukraina AFRYKA AFRYKA PÓŁNOCNA Algieria Egipt Libia Maroko Tunezja POZOSTAŁE PAŃSTWA AFRYKAŃSKIE Angola Benin Botswana Brytyjskie Terytorium Oceanu Indyjskiego Burkina Faso Burundi Kamerun Wyspy Zielonego Przylądka Republika Środkowoafrykańska Czad Komory

GEO 4	GEO 5	GEO 6
		Kongo
		Wybrzeże Kości Słoniowej
		Demokratyczna Republika Konga
		Dżibuti
		Gwinea Równikowa
		Erytrea
		Etiopia
		Gabon
		Gambia
		Ghana
		Gwinea
		Gwinea Bissau
		Kenia
		Lesotho
		Liberia
		Madagaskar
		Malawi
		Mali
		Mauretania
		Mauritius
		Mozambik
		Namibia
		Niger
	Nigeria	Nigeria
	Republika Południowej Afryki	Republika Południowej Afryki
		Rwanda
		Wyspa Świętej Heleny, Wyspa Wniebowstąpienia i Tristan da Cunha
		Wyspy Świętego Tomasza i Książęca
		Senegal
		Seszele
		Sierra Leone
		Somalia
		Sudan
		Sudan Południowy
		Suazi
		Tanzania
		Togo
		Uganda

GEO 4	GEO 5	GEO 6
		Zambia
		Zimbabwe
	AMERYKA	AMERYKA
	PAŃSTWA AMERYKI PÓŁNOCNEJ	PAŃSTWA AMERYKI PÓŁNOCNEJ
Kanada	Kanada	Kanada
		Grenlandia
Stany Zjednoczone	Stany Zjednoczone	Stany Zjednoczone
	PAŃSTWA AMERYKI ŚRODKOWEJ	PAŃSTWA AMERYKI ŚRODKOWEJ
		Anguilla
		Antigua i Barbuda
		Aruba
		Bahamy
		Barbados
		Belize
		Bermudy
		Wyspy Bonaire, St. Eustatius i Saba
		Brytyjskie Wyspy Dziewicze
		Kajmany
		Kostaryka
		Kuba
		Curaçao
		Dominika
		Republika Dominikańska
		Salwador
		Grenada
		Gwatemala
		Haiti
		Honduras
		Jamajka
	Meksyk	Meksyk
		Montserrat
		Nikaragua
		Panama
		Saint Kitts i Nevis
		Saint Lucia
		Sint Maarten
		Saint Vincent i Grenadyny
		Trynidad i Tobago
		Wyspy Turks i Caicos
		Wyspy Dziewicze Stanów Zjednoczonych

GEO 4	GEO 5	GEO 6
Brazylia	PAŃSTWA AMERYKI POŁUDNIOWEJ	PAŃSTWA AMERYKI POŁUDNIOWEJ
	Argentyna	Argentyna
		Boliwia
	Brazylia	Brazylia
	Chile	Chile
		Kolumbia
		Ekwador
		Falklandy
		Gujana
		Paragwaj
		Peru
		Surinam
	Urugwaj	Urugwaj
	Wenezuela	Wenezuela
	AZJA	AZJA
	PAŃSTWA BLISKIEGO I ŚRODKOWEGO WSCHODU	PAŃSTWA BLISKIEGO I ŚRODKOWEGO WSCHODU
	PAŃSTWA ZATOKI PERSKIEJ	PAŃSTWA ZATOKI PERSKIEJ
		Bahrajn
		Irak
		Kuwejt
	Oman	
	Katar	
	Arabia Saudyjska	
	Zjednoczone Emiraty Arabskie	
	Jemen	
POZOSTAŁE PAŃSTWA BLISKIEGO I ŚRODKOWEGO WSCHODU	POZOSTAŁE PAŃSTWA BLISKIEGO I ŚRODKOWEGO WSCHODU	
	Armenia	
	Azerbejdżan	
	Gruzja	
	Izrael	
	Jordania	
	Liban	
	Terytoria palestyńskie	
	Syria	
POZOSTAŁE PAŃSTWA AZJATYCKIE	POZOSTAŁE PAŃSTWA AZJATYCKIE	
	Afganistan	
	Bangladesz	
	Bhutan	
	Państwo Brunei Darussalam	

GEO 4	GEO 5	GEO 6
		Birma/Mjanma
		Kambodża
Chiny	Chiny	Chiny
Hongkong	Hongkong	Hongkong
Indie	Indie	Indie
	Indonezja	Indonezja
		Iran
Japonia	Japonia	Japonia
		Kazachstan
		Kirgistan
		Laos
		Makao
	Malezja	Malezja
		Malediwy
		Mongolia
		Nepal
		Korea Północna
		Pakistan
	Filipiny	Filipiny
	Singapur	Singapur
	Korea Południowa	Korea Południowa
		Sri Lanka
	Tajwan	Tajwan
		Tadżykistan
	Tajlandia	Tajlandia
		Timor Wschodni
		Turkmenistan
		Uzbekistan
		Wietnam
	OCEANIA I REGIONY PODBIEGUNOWE	OCEANIA I REGIONY PODBIEGUNOWE
		Samoa Amerykańskie
		Guam
		Małe Oddalone Wyspy Stanów Zjednoczonych
	Australia	Australia
		Wyspy Kokosowe (Keelinga)
		Wyspa Bożego Narodzenia
		Wyspy Heard i McDonalda
		Wyspa Norfolk
		Fidży
		Polinezja Francuska
		Kiribati

GEO 4	GEO 5	GEO 6
		Wyspy Marshalla
		Mikronezja
		Nauru
		Nowa Kaledonia
	Nowa Zelandia	Nowa Zelandia
		Wyspy Cooka
		Niue
		Tokelau
		Mariany Północne
		Palau
		Papua-Nowa Gwinea
		Pitcairn
		Antarktyda
		Wyspa Bouveta
		Południowa Georgia i Południowe Wyspy Sandwich
		Francuskie Terytoria Południowe i Antarktyczne
		Wyspy Salomona
		Tonga
		Tuvalu
		Vanuatu
		Samoa
		Wallis i Futuna
UNIA EUROPEJSKA	UNIA EUROPEJSKA	UNIA EUROPEJSKA
POZA UNIĄ EUROPEJSKĄ	POZA UNIĄ EUROPEJSKĄ	POZA UNIĄ EUROPEJSKĄ
Strefa euro	Strefa euro	Strefa euro
Poza strefą euro	Poza strefą euro	Poza strefą euro
Institucje Unii (z wyłączeniem EBC)	Institucje Unii (z wyłączeniem EBC)	Institucje Unii (z wyłączeniem EBC)
Europejski Bank Inwestycyjny	Europejski Bank Inwestycyjny	Europejski Bank Inwestycyjny
	Europejski Bank Centralny (EBC)	Europejski Bank Centralny (EBC)
	UNIA EUROPEJSKA NIESKLASYFIKOWANE	UNIA EUROPEJSKA NIESKLASYFIKOWANE
	POZA UNIĄ EUROPEJSKĄ NIESKLASYFIKOWANE	POZA UNIĄ EUROPEJSKĄ NIESKLASYFIKOWANE
Centra finansowe offshore	Centra finansowe offshore	Centra finansowe offshore

GEO 4	GEO 5	GEO 6
Organizacje międzynarodowe (z wyłączeniem instytucji Unii)	Organizacje międzynarodowe (z wyłączeniem instytucji Unii)	Organizacje międzynarodowe (z wyłączeniem instytucji Unii)
Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW)	Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW)	Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW)

(¹) Państwa członkowskie Unii spoza strefy euro: podział na państwa

Tablica 7.

Poziomy podział według sektorów instytucjonalnych

Sec 1	Sec 2
Bank centralny (S.121)	Bank centralny (S.121)
Pozostałe monetarne instytucje finansowe	Pozostałe monetarne instytucje finansowe
Instytucje przyjmujące depozyty, z wyłączeniem banku centralnego (S.122)	Instytucje przyjmujące depozyty, z wyłączeniem banku centralnego (S.122)
Fundusze rynku pieniężnego (S.123)	Fundusze rynku pieniężnego (S.123)
Sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13)	Sektor instytucji rządowych i samorządowych (S.13)
Pozostałe sektory	Pozostałe sektory
	Instytucje finansowe inne niż monetarne instytucje finansowe oraz instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalno-rentowe (S.124+S.125+S.126+S.127+S.128+S.129)
	Przedsiębiorstwa niefinansowe, gospodarstwa domowe oraz instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych (S.11+S.14+S.15)

Tablica 8.

Poziom podział na rodzaje działalności

Poziom 1	Poziom 2	NACE rev. 2	
GÓRNICCTWO I WYDOBYWANIE	ROLNICTWO, LEŚNICTWO I RYBACTWO	sekcja A	
	GÓRNICCTWO I WYDOBYWANIE	sekcja B	
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego oraz działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	dział 06, 09	
	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	sekcja C	
	Artykuły spożywcze, napoje i wyroby tytoniowe	dział 10, 11, 12	
	RAZEM wyroby tekstylne i wyroby z drewna	dział 13, 14, 16, 17, 18	
	Wyroby tekstylne i odzież	dział 13, 14	
	Drewno, papier, poligrafia i reprodukcja	dział 16, 17, 18	
	Produkty rafinacji ropy naftowej, chemikalia, wyroby farmaceutyczne, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	RAZEM produkty rafinacji ropy naftowej, chemikalia, wyroby farmaceutyczne, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	dział 19, 20, 21, 22
		Koks i produkty rafinacji ropy naftowej	dział 19
		Chemikalia i wyroby chemiczne	dział 20
		Wyroby z gumy i tworzyw sztucznych	dział 22
Komputery, wyroby elektroniczne i optyczne	RAZEM wyroby z metali oraz maszyny i urządzenia	dział 24, 25, 26, 28	

Poziom 1	Poziom 2	NACE rev. 2
	Metale oraz metalowe wyroby gotowe	dział 24, 25
	Komputery, wyroby elektroniczne i optyczne	dział 26
	Maszyny i urządzenia, gdzie indziej niesklasyfikowane	dział 28
Pojazdy i pozostały sprzęt transportowy	RAZEM pojazdy i pozostały sprzęt transportowy	dział 29, 30
	Pojazdy silnikowe, przyczepy i naczepy	dział 29
	Pozostały sprzęt transportowy	dział 30
	RAZEM produkcja wyrobów przemysłowych, pozostała	dział 15, 23, 27, 31, 32, 33
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	sekcja D
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	sekcja E
	Składowanie, uzdatnianie i dostarczanie wody	dział 36
	Gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	dział 37, 38, 39
BUDOWNICTWO	BUDOWNICTWO	sekcja F
RAZEM USŁUGI	RAZEM USŁUGI	sekcja G, H, I, J, K, L, M, N O, P, Q, R, S, T, U
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH I MOTOCYKLI	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH I MOTOCYKLI	sekcja G
	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi i motocyklami; naprawa pojazdów samochodowych i motocykli	dział 45
	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi i motocyklami	dział 46
	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi i motocyklami	dział 47
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	sekcja H
	RAZEM Transport i gospodarka magazynowa	dział 49, 50, 51, 52
	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	dział 49
	Transport wodny	dział 50
	Transport lotniczy	dział 51
	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	dział 52
	Działalność pocztowa i kurierska	dział 53
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYM	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYM	sekcja I

Poziom 1	Poziom 2	NACE rev. 2
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	INFORMACJA I KOMUNIKACJA	sekcja J
	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo i programów telewizyjnych, pozostała działalność rozrywkowa	dział 59, 60
	Telekomunikacja	dział 61
	Pozostałe działania związane z informacją i komunikacją	dział 58, 62, 63
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	sekcja K
	Pośrednictwo finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	dział 64
	Działalność spółek holdingowych	grupa 64,2
	Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalno-rentowe, z wyłączeniem obowiązkowego zabezpieczenia społecznego	dział 65
	Pozostała działalność finansowa	dział 66
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	sekcja L
	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	sekcja M
	Działalność prawnicza, rachunkowo-księgowa i doradztwo podatkowe	dział 69
	Działalność prawnicza	grupa 69,1
	Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe	grupa 69,2
	Działalność firm centralnych (<i>head offices</i>); doradztwo związane z zarządzaniem	dział 70
	Działalność firm centralnych (<i>head offices</i>)	grupa 70,1
	Doradztwo związane z zarządzaniem	grupa 70,2
	Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	dział 71
Badania naukowe i prace rozwojowe	Badania naukowe i prace rozwojowe	dział 72
	Reklama, badanie rynku i opinii publicznej	dział 73
	Reklama	grupa 73,1
	Badanie rynku i opinii publicznej	grupa 73,2
	Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna; działalność weterynaryjna	dział 74, 75
	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	sekcja N
	Wynajem i dzierżawa	dział 77

Poziom 1	Poziom 2	NACE rev. 2
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	Pozostała działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	dział 78, 79, 80, 81, 82
	EDUKACJA OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	sekcja P sekcja Q sekcja R
DZIAŁALNOŚĆ OGÓŁEM	Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	dział 90
	Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	dział 91
	Działalność związana ze sportem i pozostała działalność rekreacyjna; działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	dział 92, 93
	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA Działalność organizacji członkowskich	sekcja S dział 94
	Naprawa komputerów, artykułów użytku osobistego i domowego, pozostała działalność usługowa indywidualna	dział 95, 96
	Niesklasyfikowana Kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek DZIAŁALNOŚĆ OGÓŁEM	

ZAŁĄCZNIK II

DEFINICJE, o których mowa w art. 10

Poniższe definicje oparto na podręczniku MFW na temat bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej (wydanie szóste) (BPM6), Europejskim Systemie Rachunków, podręczniku dotyczącym statystyki międzynarodowego handlu usługami z 2010 r. i wzorcowej definicji zagranicznych inwestycji bezpośrednich OECD (BD4).

A. RACHUNEK BIEŻĄCY

Rachunek bieżący prezentuje przepływy towarów, usług, dochodów pierwotnych i wtórnych pomiędzy rezydentami a nierezydentami.

1. TOWARY

Pozycja ta obejmuje dobra ruchome, w przypadku, których dochodzi do zmiany własności pomiędzy rezydentami a nierezydentami.

1.1 Podstawowe obroty towarowe na bazie bilansu płatniczego

Podstawowe obroty towarowe na bazie bilansu płatniczego obejmują towary, w przypadku których następuje przeniesienie własności ekonomicznej pomiędzy rezydentem a nierezydentem i które nie są włączone do innych kategorii, takich jak towary będące przedmiotem pośrednictwa handlowego (zob. 1.2) i złoto niemonetarne (zob. 1.3) lub uwzględnione w usługach. Pomiaru obrotów towarowych dokonuje się w cenach rynkowych na bazie f.o.b. W krajowych komponentach, wchodzących w skład agregatów na poziomie Unii, uwzględnia się import i eksport towarów w ramach handlu quasi-tranzytowego; a w przypadku wymiany towarów wewnątrz Unii kraj partnerski należy określać zgodnie z zasadą wysyłki.

1.2 Eksport netto towarów będących przedmiotem pośrednictwa handlowego

Pośrednictwo handlowe definiuje się jako nabycie towarów przez rezydenta (kraju sprawozdającego) od nierezydenta, połączone z następującą po nim odsprzedażą tych samych towarów innemu nierezydentowi, przy czym towary te fizycznie nie znajdują się w kraju sprawozdającym. Eksport netto towarów będących przedmiotem pośrednictwa handlowego stanowi różnicę pomiędzy sprzedażą a nabyciem towarów w ramach pośrednictwa handlowego. Pozycja ta obejmuje marże pośredników handlowych, zyski i straty z tytułu posiadania majątku oraz zmiany zapasów towarów będących przedmiotem pośrednictwa handlowego.

1.2.1 Towary nabyte w ramach pośrednictwa handlowego wykazuje się jako ujemny eksport/ujemne przychody kraju pośrednika handlowego.

1.2.2 Sprzedaż towarów ujmuje się w pozycji „towary zbyte w ramach pośrednictwa handlowego” jako dodatni eksport/dodatnie przychody kraju pośrednika handlowego.

1.3 Złoto niemonetarne

Złoto niemonetarne obejmuje całość złota z wyłączeniem złota monetarnego. Złoto monetarne stanowi własność władz monetarnych i jest utrzymywane jako aktywo rezerwowe (zob. 6.5.1). Złoto niemonetarne może mieć postać kruszcu (tj. monet, wlewek lub sztab o zawartości czystego złota przynajmniej 995/1 000, w tym złota na rachunkach złota alokowanego), proszku oraz innych niekutech lub półprzetworzonych form.

1.4 Branding – korekta z tytułu handlu quasi-tranzytowego

Quasi-tranzyt to termin stosowany do określenia towarów importowanych do państwa członkowskiego, poddanych kontroli celnej i dopuszczonych do wolnego obrotu w Unii (oraz podlegających cłom przywozowym) przez podmiot, który nie jest uważany za krajową jednostkę instytucjonalną, a następnie wysłanych do innego państwa członkowskiego. Branding powinien być rejestrowany przez państwa członkowskie, których dotyczy „handel quasi-tranzytowy”, by odnotować różnicę pomiędzy wartością podstawowego obrotu towarowego zadeklarowaną w momencie pierwotnego importu z państwa trzeciego a ich wartością w momencie wysyłki do innego państwa członkowskiego. Podziału geograficznego należy dokonywać, biorąc pod uwagę państwo siedziby podmiotu macierzystego kontrolującego przedsiębiorstwo, które prowadzi procedurę celną dotyczącą tych towarów w kraju sprawozdającym.

2. USŁUGI

Usługi to rezultat działalności produkcyjnej, która zmienia warunki funkcjonowania konsumentów lub ułatwia wymianę produktów lub aktywów finansowych. Usługi nie są generalnie odrębnymi pozycjami, dla których można ustalić przysługujące do nich prawa własności i nie mogą też generalnie zostać oddzielone od procesu ich wytwarzania.

2.1 Usługi produkcyjne w odniesieniu do nakładów rzeczowych będących własnością osób trzecich

Usługi produkcyjne w odniesieniu do nakładów rzeczowych będących własnością osób trzecich (uszlachtowanie) obejmują przetwarzanie, montaż, etykietowanie, pakowanie, itd., wykonywane przez przedsiębiorstwa niebędące właścicielami danych towarów. Usługi produkcyjne są wykonywane przez podmiot, który otrzymuje zapłatę od właściciela towarów. Jako że nie następuje zmiana własności towarów, nie rejestruje się transakcji podstawowego obrotu towarowego pomiędzy świadczącym usługi produkcyjne a właścicielem towarów. Wartość zapłaty otrzymanej za wykonanie usług

produkcyjnych w odniesieniu do nakładów rzeczowych będących własnością osób trzecich niekoniecznie odpowiada różnicy pomiędzy wartością towarów przekazanych do przetworzenia a wartością towarów przetworzonych. Do pozycji tej nie zalicza się montażu prefabrykowanych konstrukcji (zaliczanego do *usług budowlanych*) oraz etykietowania i pakowania świadczonego przy transporcie (zaliczanych do *usług transportu*).

2.2 Usługi konserwacji i naprawy, gdzie indziej niezaliczone

Usługi konserwacji i naprawy, gdzie indziej niezaliczone, obejmują prace naprawcze i konserwacyjne wykonywane przez rezydentów w odniesieniu do towarów, których właścicielami są nierezydenci (i vice versa). Naprawy mogą być wykonywane w siedzibie naprawiającego lub w innym miejscu. Wartość usług konserwacji i naprawy zawiera wartość części i materiałów dostarczonych przez naprawiającego, która jest uwzględniona w zapłacie. Części i materiały, za które pobrano osobną zapłatę, należy włączać do podstawowego obrotu towarowego. W pozycji tej uwzględnia się konserwacje i naprawy statków, samolotów i innych środków transportu. W pozycji tej nie uwzględnia się utrzymywania czystości środków transportu, ponieważ jest ono ujęte w *usługach transportu*. W pozycji tej nie uwzględnia się konserwacji i napraw konstrukcji oraz budynków, ponieważ są one uwzględnione w *usługach budowlanych*. W pozycji tej nie uwzględnia się konserwacji i napraw komputerów, ponieważ są one uwzględnione w *usługach informatycznych*.

2.3 Transport

Transport to proces przewozu ludzi i rzeczy z jednej lokalizacji do innej, jak również związane z tym procesem usługi wspierające i pomocnicze. Transport obejmuje również usługi pocztowe i kurierskie. Usługi transportu ujmują się w bilansie płatniczym, jeżeli są świadczone przez rezydentów jednego kraju na rzecz rezydentów innego kraju. Transport można sklasyfikować zależnie od:

- a) rodzaju transportu: na transport morski, lotniczy i pozostały. „Pozostały” można klasyfikować jako: transport kolejowy, drogowy, wodny śródlądowy, rurociągowy, kosmiczny oraz przesył energii elektrycznej;
- b) tego, co jest przewożone: na transport pasażerski, towarowy i pozostały, (który obejmuje usługi wspierające i pomocnicze, takie jak załadunek i rozładunek kontenerów, magazynowanie i składowanie, pakowanie i przepakowywanie, czyszczenie sprzętu transportowego przeprowadzane w portach i na lotniskach).

2.3.1 Transport morski

Obejmuje wszystkie usługi transportu morskiego. Wymagany jest podział na *pasażerski transport morski*, *towarowy transport morski* i *pozostały transport morski*.

2.3.2 Transport lotniczy

Obejmuje wszystkie usługi transportu lotniczego. Wymagany jest podział na *pasażerski transport lotniczy*, *towarowy transport lotniczy* i *pozostały transport lotniczy*.

2.3.3 Pozostałe rodzaje transportu

Obejmuje wszystkie usługi transportowe inne niż transport drogą morską lub lotniczą. Wymagany jest podział na *transport pasażerski*, *towarowy* i *pozostały*. Wymagana jest następująca *rozszerzona klasyfikacja pozostałego transportu*:

2.3.3.1 Transport kosmiczny obejmuje wprowadzanie na orbitę satelitów przez przedsiębiorstwo komercyjne na rzecz właścicieli satelitów (np. firmy telekomunikacyjne) oraz inne operacje wykonywane przez operatorów sprzętu kosmicznego, takie jak transport towarów i osób w celu eksperymentów naukowych. Obejmuje również kosmiczny transport pasażerski i płatności dokonane przez kraj, żeby jego rezydenci mogli korzystać z pojazdów kosmicznych innego kraju.

2.3.3.2 Transport kolejowy obejmuje transport pociągami. Wymagany jest dalszy podział na *pasażerski transport kolejowy*, *towarowy transport kolejowy* oraz *pozostały transport kolejowy*.

2.3.3.3 Transport samochodowy obejmuje transport samochodami ciężarowymi, dostawczymi, autobusami i autokarami. Wymagany jest dalszy podział na *pasażerski transport samochodowy*, *towarowy transport samochodowy* oraz *pozostały transport samochodowy*.

2.3.3.4 Transport wodny śródlądowy dotyczy transportu międzynarodowego po rzekach, kanałach i jeziorach. Obejmuje szlaki wodne, które mają charakter wewnętrzny dla jednego kraju i szlaki należące do dwóch lub więcej krajów. Wymagany jest dalszy podział na *pasażerski transport wodny śródlądowy*, *towarowy transport wodny śródlądowy* oraz *pozostały transport wodny śródlądowy*.

2.3.3.5 Transport rurociągowy obejmuje międzynarodowy transport towarów rurociągami, taki jak transport ropy naftowej i produktów pochodnych, wody i gazu. Wyłączone są z niego usługi dystrybucji, zazwyczaj z podstacji do konsumenta (zawarte w *pozostałych usługach gospodarczych, gdzie indziej niezaliczonych*) oraz wartość transportowanych produktów (zawarta w *podstawowym obrocie towarowym*).

2.3.3.6 Przesył energii elektrycznej obejmuje usługi przesyłu energii elektrycznej o wysokim napięciu przez wzajemnie powiązaną grupę linii pomiędzy punktami dostawy a punktami, w których jest ona przekształcana w energię o niskim napięciu w celu dostarczenia konsumentom lub w celu dostarczenia do innych systemów elektrycznych. Obejmuje opłaty za przesył energii elektrycznej, jeżeli jest on wyodrębniony z procesu produkcji i dystrybucji. Opłaty za energię elektryczną są wyłączone (zawarte w *podstawowych obrotach towarowych*). Wyłączone są również usługi dystrybucji energii elektrycznej (zawarte w *pozostałych usługach gospodarczych, pozostałych usługach gospodarczych, gdzie indziej niezaliczonych*).

2.3.3.7 **Pozostałe wspierające i pomocnicze usługi transportowe** obejmują wszystkie pozostałe usługi transportowe, których nie można zaklasyfikować do żadnego z przedstawionych powyżej składników usług transportowych.

2.3.4 Usługi pocztowe i kurierskie

Usługi pocztowe i kurierskie obejmują odbiór, transport i doręczanie listów, gazet, czasopism, broszur, pozostałych artykułów drukowanych i paczek, w tym usługi okienka pocztowego i wynajmu skrzynek pocztowych.

2.4 Podróże

Przychody z podróży obejmują towary i usługi nabyte na własny użytek lub przekazywane innym nieodpłatnie w danym kraju przez nierezydentów podczas ich wizyt na terenie tego kraju. Rozchody z tytułu podróży obejmują towary i usługi nabyte na własny użytek lub przekazywane innym nieodpłatnie w innych krajach przez rezydentów podczas ich wizyt na terenie tych krajów. Podróże obejmują transport lokalny (tj. transport na terytorium odwiedzanego kraju, świadczony przez rezydenta tego kraju), ale nie obejmują transportu międzynarodowego, (który jest ujęty w *transportie pasażerskim*). Kategoria ta nie obejmuje również towarów nabywanych przez podróżnych do odsprzedaży w kraju własnym podróżnego lub w innym kraju. Podróże dzielą się na dwa główne subkomponenty: *podróże służbowe* i *podróże prywatne*.

2.4.1 Podróże służbowe

Podróże służbowe obejmują nabywanie towarów i usług przez osoby podróżujące służbowo. Obejmują również nabywanie towarów i usług do osobistego użytku przez pracowników sezonowych, przygranicznych i innych, którzy nie są rezydentami w kraju, w którym są zatrudnieni. Podróże służbowe podlegają dalszemu podziałowi na *nabywanie towarów i usług przez pracowników przygranicznych, sezonowych i innych pracowników okresowych* oraz *pozostałe podróże służbowe*.

2.4.1.1 **Nabywanie towarów i usług przez pracowników przygranicznych, sezonowych i innych pracowników okresowych** obejmuje nabywanie towarów i usług na użytek własny przez pracowników sezonowych, przygranicznych i innych, którzy nie są rezydentami w kraju, w którym są zatrudnieni, a których pracodawca jest rezydentem w tego kraju.

2.4.1.2 **Pozostałe podróże służbowe** obejmują wszelkie wydatki na podróże służbowe poza wydatkami pracowników przygranicznych, sezonowych i innych pracowników okresowych.

2.4.2 Podróże prywatne

Podróże prywatne obejmują towary i usługi nabywane przez podróżnych wyjeżdżających za granicę w innych celach niż służbowe, np. wyjazdy wakacyjne, uczestnictwo w imprezach rekreacyjnych i kulturalnych, odwiedziny u przyjaciół i krewnych, pielgrzymki oraz w celach związanych z edukacją i zdrowiem. *Podróże prywatne* dzielą się na trzy subkomponenty: *wydatki na podróże w celach zdrowotnych*, *wydatki na podróże w celach edukacyjnych* i *pozostałe podróże prywatne*.

2.4.2.1 **Wydatki na podróże w celach zdrowotnych** są określone jako suma wydatków ponoszonych przez podróżujących w celach medycznych.

2.4.2.2 **Wydatki na podróże w celach edukacyjnych** są określone jako suma wydatków ponoszonych przez uczniów i studentów.

2.4.2.3 **Pozostałe podróże prywatne** obejmują wszystkie *podróże prywatne* niewłączone do *wydatków na podróże w celach zdrowotnych* ani *wydatków na podróże w celach edukacyjnych*.

2.5 Usługi budowlane

Usługi budowlane obejmują tworzenie, renowację, naprawę lub rozbudowę rzeczowych aktywów trwałych w formie budynków, roboty ziemne o charakterze inżynierskim oraz inne konstrukcje inżynierskie (w tym drogi, mosty, tamy itd.). Usługi budowlane obejmują powiązane prace instalacyjne i montażowe, przygotowanie placu budowy i roboty ogólnobudowlane, usługi specjalistyczne, takie jak malowanie, usługi hydrauliczne i rozbiórka, a także zarządzanie projektami budowlanymi. Kontrakty budowlane zawierane w ramach międzynarodowego obrotu usługami są przeważnie umowami krótkoterminowymi. Duże inwestycje budowlane zlecane przedsiębiorstwom będącym nierezydentami, których ukończenie zajmuje rok lub więcej czasu, są zazwyczaj realizowane poprzez ustanowienie przez przedsiębiorstwo oddziału będącego rezydentem.

Usługi budowlane można podzielić na *usługi budowlane świadczone za granicą* i *usługi budowlane świadczone w kraju sporządzającym sprawozdanie*.

2.5.1 Usługi budowlane świadczone za granicą

Usługi budowlane świadczone za granicą obejmują usługi świadczone nierezydentom przez przedsiębiorstwa będące rezydentami w kraju sporządzającym sprawozdanie (przychody/eksport) oraz towary i usługi zakupione w danym kraju przez te przedsiębiorstwa (rozchody/import).

2.5.2 Usługi budowlane świadczone w kraju sporządzającym sprawozdanie

Usługi budowlane świadczone w kraju sporządzającym sprawozdanie obejmują usługi dostarczane rezydentom przez przedsiębiorstwa budowlane niebędące rezydentami (rozchody) oraz towary i usługi zakupione w danym kraju przez wspomniane przedsiębiorstwa budowlane niebędące rezydentami (przychody).

2.6 Usługi ubezpieczeniowe i emerytalne

Usługi ubezpieczeniowe i emerytalne obejmują: *ubezpieczenia bezpośrednie, reasekurację, pomocnicze usługi ubezpieczeniowe, usługi emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji*. Ubezpieczenia bezpośrednie dzielą się następnie na *ubezpieczenia na życie, ubezpieczenia przewożonych towarów i pozostałe ubezpieczenia bezpośrednie*. Usługi emerytalno-rentowe i standaryzowanych gwarancji dzielą się następnie na *usługi emerytalno-rentowe i usługi standaryzowanych gwarancji*. Usługi te są szacowane lub wyceniane na podstawie opłat włączanych do składek ogółem, a nie na podstawie wartości składek ogółem.

2.6.1 Ubezpieczenia na życie

Posiadacze polis ubezpieczeniowych na życie dokonują regularnych płatności na rzecz ubezpieczyciela (może to być także pojedyncza płatność), w zamian ubezpieczyciel gwarantuje wypłacenie posiadaczowi polisy uzgodnionej kwoty minimalnej lub renty, w określonym terminie lub w momencie śmierci posiadacza polisy, jeżeli nastąpi ona wcześniej. Terminowe ubezpieczenie na życie, w przypadku którego świadczenia są udzielane wyłącznie w przypadku śmierci, jest wyłączone z niniejszego punktu i włączone do *pozostałych ubezpieczeń bezpośrednich*.

2.6.2 Ubezpieczenia przewożonych towarów

Usługi ubezpieczenia przewożonych towarów dotyczą ubezpieczeń towarów eksportowanych lub importowanych, zgodnie z metodą szacunku towarów na bazie f.o.b. oraz usług transportu towarowego.

2.6.3 Pozostałe ubezpieczenia bezpośrednie

Pozostałe ubezpieczenia bezpośrednie obejmują wszystkie inne formy ubezpieczeń wypadkowych. Obejmują terminowe ubezpieczenia na życie, ubezpieczenia wypadkowe i zdrowotne, (jeżeli nie są zawarte w ramach państwowych systemów zabezpieczenia społecznego) ubezpieczenia w transporcie morskim, lotniczym i innym, ubezpieczenia na wypadek pożaru i innych szkód majątkowych, ubezpieczenie od strat pieniężnych, ogólne ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, inne ubezpieczenia, takie jak ubezpieczenia turystyczne oraz ubezpieczenia związane z kredytami i pożyczkami oraz kartami kredytowymi.

2.6.4 Reasekuracja

Reasekuracja stanowi proces przenoszenia części ryzyka ubezpieczeniowego na inny podmiot, często wyspecjalizowany, w zamian za odpowiedni udział w dochodach z tytułu składki. Transakcje reasekuracyjne mogą obejmować pakiety zawierające różne rodzaje ryzyka.

2.6.5 Pomocnicze usługi ubezpieczeniowe

Obejmują transakcje ściśle związane z funkcjonowaniem ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych. Obejmują prowizje agentów, usługi pośredników i agentów ubezpieczeniowych, usługi konsultacyjne w dziedzinie ubezpieczeń i funduszy emerytalno-rentowych, usługi wyceny i uzgodnień, usługi aktuarialne, usługi zarządzania uratowanym mieniem oraz usługi nadzorowania i monitorowania w zakresie odszkodowania i usługi odzyskiwania należności.

2.6.6 Usługi emerytalno-rentowe

Usługi emerytalno-rentowe obejmują usługi świadczone przez fundusze założone w celu zapewnienia dochodu po przejściu na emeryturę oraz świadczeń na wypadek śmierci lub niepełnosprawności, konkretnym grupom pracowników przez rząd lub firmy ubezpieczeniowe działające w imieniu pracowników.

2.6.7 Usługi standaryzowanych gwarancji

Usługi standaryzowanych gwarancji to usługi związane z systemami standaryzowanych gwarancji. Są to uzgodnienia, w ramach których jedna strona (gwarant) zobowiązuje się pokryć straty kredytodawcy/pożyczkodawcy w sytuacji, gdy kredytobiorca/pożyczkobiorca nie wywiązuje się z płatności. Przykładem takich gwarancji są gwarancje kredytów eksportowych oraz gwarancje kredytów studenckich.

2.7 Usługi finansowe

Usługi finansowe obejmują usługi pośrednictwa i usługi pomocnicze, z wyłączeniem usług ubezpieczeniowych i usług funduszy emerytalno-rentowych, zwykle świadczone przez banki lub inne instytucje finansowe.

2.7.1 Usługi finansowe, za które pobierane są ustalone opłaty i prowizje oraz inne usługi finansowe

Za wiele rodzajów usług finansowych są pobierane ustalone opłaty i prowizje, które nie wymagają specjalnego obliczania. Obejmują one opłaty za przyjmowanie depozytów i udzielanie pożyczek lub kredytów, opłaty za jednorazowe gwarancje, opłaty i kary za przedterminową lub spóźnioną spłatę zobowiązań, opłaty za prowadzenie konta, opłaty związane z akredytowanymi i usługami dotyczącymi kart kredytowych, opłaty i prowizje związane z leasingiem finansowym, faktoringiem, gwarantowaniem emisji i rozliczaniem płatności. Pozycja ta obejmuje również usługi doradztwa finansowego, usługi przechowywania aktywów finansowych lub złota kruszcowego, zarządzanie aktywami finansowymi, usługi monitoringu, usługi dostarczania płynności, usługi przejścia ryzyka inne niż ubezpieczenia, usługi związane z fuzjami i przejęciami, usługi ratingu kredytowego, usługi giełdowe i usługi powiernicze. Dealerzy instrumentów finansowych mogą, w całości lub częściowo, pobierać opłaty za swoje usługi, stosując różną cenę kupna i sprzedaży („spread”). Do usług finansowych, za które pobierane są ustalone opłaty i prowizje oraz innych usług finansowych, zalicza się marże od transakcji kupna i sprzedaży.

2.7.2 Usługi pośrednictwa finansowego mierzone pośrednio (FISIM)

Można przyjąć, że odsetki faktycznie płacone zawierają zarówno element dochodu, jak i element opłaty za usługę. Instytucje udzielające kredytów i pożyczek i przyjmujące depozyty prowadzą działalność, oferując swoim deponentom oprocentowanie niższe niż to, które pobierają od kredytobiorców/pożyczkobiorców. Powstającą w ten sposób marżę

odsetkową instytucje finansowe wykorzystują na pokrycie swoich wydatków i wypracowanie nadwyżki operacyjnej. Zgodnie z przyjętą konwencją, takie opłaty pośrednie związane z oprocentowaniem zalicza się do usług pośrednictwa finansowego mierzonych pośrednio jedynie w przypadku kredytów i pożyczek oraz depozytów, i jedynie wtedy, gdy takie kredyty i pożyczki oraz depozyty są udzielane lub przyjmowane przez instytucje finansowe.

2.8 Opłaty za korzystanie z własności intelektualnej, gdzie indziej niezaliczone

Opłaty za korzystanie z własności intelektualnej, gdzie indziej niesklasyfikowane, obejmują:

- a) opłaty za korzystanie z praw własności (takich jak patenty, znaki towarowe, prawa autorskie oraz technologie produkcyjne i wzory przemysłowe, w tym tajemnice handlowe i franszyzy). Prawa te mogą powstawać w wyniku prac badawczo-rozwojowych lub marketingowych; oraz
- b) opłaty za licencje na powielanie lub dystrybucję własności intelektualnej zawartej w wytworzonych oryginałach lub wzorach (np. prawa autorskie do książek i rękopisów, oprogramowania komputerowego, utworów kinematograficznych i nagrań dźwiękowych) i prawa pokrewne (np. do występów na żywo oraz rozpowszechniania za pośrednictwem telewizji naziemnej, kablowej i satelitarnej).

2.9 Usługi telekomunikacyjne, informatyczne i informacyjne

Usługi informatyczne i telekomunikacyjne są definiowane poprzez charakter usługi, a nie metodę dostarczania.

2.9.1 Usługi telekomunikacyjne

Usługi telekomunikacyjne obejmują przesyłanie dźwięku, obrazów lub innych informacji za pośrednictwem telefonu, teleksu, telegramu, łączy i transmisji radiowych i telewizyjnych, satelity, poczty elektronicznej, usług faksowych itp., w tym usługi związane z sieciami komercyjnymi, telekonferencje i usługi pomocnicze. Nie obejmują wartości przekazywanych informacji. Obejmują one również usługi telefonii komórkowej, usługi szkieletowej sieci internetowej oraz usługi dostępu w trybie on-line, łącznie z zapewnianiem dostępu do internetu. Kategoria ta nie obejmuje usług instalacji oprzyrządowania sieci telefonicznej, ponieważ są one uwzględnione w *budownictwie*, ani usług dotyczących baz danych (uwzględnionych w *usługach informacyjnych*).

2.9.2 Usługi informatyczne

Obejmują usługi związane ze sprzętem komputerowym i oprogramowaniem oraz usługi przetwarzania danych. Kategoria ta obejmuje również usługi konsultacyjne i wdrożeniowe w odniesieniu do sprzętu komputerowego i oprogramowania, konserwację i naprawę komputerów oraz urządzeń peryferyjnych, usługi odzyskiwania danych w przypadku awarii, zapewnianie doradztwa i pomocy w sprawach związanych z zarządzaniem zasobami komputerowymi, analizę, projektowanie i programowanie gotowych systemów (łącznie z opracowywaniem i projektowaniem stron internetowych), oraz konsultacje techniczne związane z oprogramowaniem, licencje na używanie oprogramowania produkowanego seryjnie, opracowywanie, wytwarzanie, dostawę i dokumentację oprogramowania dostosowanego do indywidualnych potrzeb, łącznie z systemami operacyjnymi wykonanymi na zamówienie dla poszczególnych użytkowników, konserwację systemów i inne usługi wsparcia, takie jak szkolenie oferowane w ramach usług konsultacyjnych, usługi przetwarzania danych, takie jak wprowadzanie danych, tworzenie tabel i przetwarzanie na zasadzie współużytkowania (time-sharing), usługi administrowania serwerem internetowym (np. dostarczanie miejsca na serwerze internetowym do zamieszczania stron internetowych klienta); zarządzanie urządzeniami komputerowymi. Kategoria ta nie obejmuje opłat licencyjnych za powielanie lub dystrybucję oprogramowania, które są uwzględnione w *opłatach za korzystanie z własności intelektualnej, gdzie indziej niezaliczonych*. Leasing komputerów bez operatora jest uwzględniony w *leasingu operacyjnym*.

2.9.3 Usługi informacyjne

Kategoria ta obejmuje: *Usługi agencji informacyjnych i pozostałe usługi informacyjne*.

2.9.3.1 Usługi agencji informacyjnych

obejmują dostarczanie wiadomości, fotografii oraz artykułów dla mediów.

2.9.3.2 **Pozostałe usługi informacyjne** obejmują usługi dotyczące baz danych (tworzenie baz danych, przechowywanie danych oraz rozpowszechnianie danych i baz danych, łącznie z wykazami i listami adresowymi), zarówno w trybie on-line, jak i za pomocą nośników magnetycznych, optycznych lub drukowanych, portale służące do wyszukiwania stron internetowych (usługi przeglądarek znajdujących adresy internetowe dla klientów, którzy wprowadzają zapytanie z klawiatury). Kategoria ta obejmuje również bezpośrednie, indywidualne prenumeraty gazet i czasopism, otrzymywane zarówno za pośrednictwem poczty, jak i w formie elektronicznej i innych środków przekazu oraz usługi dostarczania treści w trybie on-line oraz usługi bibliotek i archiwów. Hurtowy zakup gazet i czasopism zaliczany jest do podstawowego obrotu towarowego. Pobierane treści niebędące oprogramowaniem (włączonym do *usług informatycznych*) ani materiałami audio lub wideo (włączonymi do *usług audiowizualnych i usług pokrewnych*) są włączone do *usług informacyjnych*.

2.10 Pozostałe usługi biznesowe

Kategoria ta obejmuje: *usługi badawczo-rozwojowe, usługi doradcze związane z zarządzaniem, usługi techniczne, usługi związane z handlem i pozostałe usługi biznesowe*.

2.10.1 Usługi badawczo-rozwojowe

Usługi badawczo-rozwojowe obejmują usługi związane z badaniami podstawowymi, badaniami stosowanymi i eksperymentalnym rozwojem nowych produktów i procesów. Zasadniczo kategoria ta obejmuje wspomniane usługi w ramach nauk ścisłych, nauk społecznych i nauk humanistycznych, w tym rozwój użytkowych systemów, które tworzą postęp technologiczny. Kategoria ta obejmuje również badania komercyjne dotyczące elektroniki, farmacji i biotechnologii.

Obejmują one: 1) prace prowadzone systematycznie w celu zwiększenia stanu wiedzy oraz 2) pozostałe usługi z zakresu prac badawczo-rozwojowych.

2.10.1.1 Prace prowadzone systematycznie w celu zwiększenia stanu wiedzy obejmują: a) świadczenie usług z zakresu prac badawczo-rozwojowych dostosowanych lub niedostosowanych do indywidualnych potrzeb oraz b) sprzedaż praw własności wynikających z prac badawczo-rozwojowych.

2.10.1.1.a Świadczenie usług z zakresu prac badawczo-rozwojowych dostosowanych lub niedostosowanych do indywidualnych potrzeb obejmuje świadczenie usług z zakresu prac badawczo-rozwojowych, które są dostosowywane do indywidualnych potrzeb, oraz prowadzenie prac badawczo-rozwojowych niedostosowanych do indywidualnych potrzeb, z wyłączeniem sprzedaży praw własności (włączonych do 2.10.1.1.b) i sprzedaży związanej z licencjami na reprodukcję lub wykorzystywanie (uwzględnionych w opłatach za korzystanie z własności intelektualnej).

2.10.1.1.b Sprzedaż praw własności wynikających z prac badawczo-rozwojowych obejmuje patenty, prawa autorskie wynikające z prac badawczo-rozwojowych, technologie i wzory przemysłowe (włączając tajemnice handlowe).

2.10.1.2 Pozostałe usługi z zakresu prac badawczo-rozwojowych obejmują działania związane z rozwijaniem produktów/procesów.

2.10.2 Usługi specjalistyczne i doradztwo w zakresie zarządzania

Usługi doradcze związane z zarządzaniem obejmują: 1) usługi prawne, rachunkowe, doradztwa w zakresie zarządzania i public relations; oraz 2) reklamę, badanie rynku i sondaże opinii publicznej.

2.10.2.1 Usługi prawne, rachunkowe, doradztwo w zakresie zarządzania i public relations obejmuje:

a) usługi prawne; b) usługi rachunkowe, audytowe, księgowość i doradztwo podatkowe; c) usługi w zakresie doradztwa gospodarczego i doradztwa w zakresie zarządzania oraz public relations.

2.10.2.1.a Usługi prawne obejmują usługi doradztwa i reprezentowania we wszelkich postępowaniach sądowych i pozasądowych, usługi redagowania projektów dokumentacji prawnej i aktów prawnych, doradztwo w zakresie certyfikacji, usługi powiernictwa i sądownictwa polubownego.

2.10.2.1.b Usługi rachunkowe, audytowe, księgowość i doradztwo podatkowe obejmują prowadzenie ewidencji transakcji handlowych dla podmiotów gospodarczych i innych podmiotów; usługi badania dokumentacji księgowej i sprawozdań finansowych; planowanie i doradztwo w zakresie podatków płaconych przez podmioty gospodarcze oraz sporządzanie dokumentacji podatkowej.

2.10.2.1.c Usługi w zakresie doradztwa biznesowego, zarządzania oraz public relations obejmują usługi doradztwa, wsparcia i pomocy operacyjnej oferowane podmiotom gospodarczym w zakresie bieżącej działalności i strategii, jak też kompleksowego planowania, struktury i kontroli organizacji. Obejmują opłaty za zarządzanie, audyt zarządzania; usługi konsultingowe w zakresie zarządzania rynkiem, zasobów ludzkich, zarządzania produkcją i zarządzania projektami; a także usługi doradztwa, wsparcia i usługi operacyjne dotyczące poprawy wizerunku podmiotów gospodarczych oraz ich relacji z instytucjami i opinią publiczną.

2.10.2.2 Reklama, badanie rynku i sondaże opinii publicznej obejmują projektowanie, tworzenie i sprzedaż reklam przez agencje reklamowe, umieszczanie reklam w mediach, w tym zakup i sprzedaż powierzchni reklamowej, usługi wystawiennicze oferowane przez targi handlowe, promocję produktów za granicą, badanie rynku, telemarketing oraz sondaże opinii publicznej na różne tematy.

2.10.3 Usługi techniczne, usługi związane z handlem i pozostałe usługi biznesowe

Kategoria ta obejmuje: 1) usługi architektoniczne, inżynierskie, naukowe i pozostałe usługi techniczne, 2) utylizację odpadów i usuwanie zanieczyszczeń oraz usługi rolnicze i wydobywcze, 3) usługi leasingu operacyjnego, 4) usługi związane z handlem oraz 5) pozostałe usługi biznesowe, gdzie indziej niezaliczone.

2.10.3.1 Usługi architektoniczne, inżynierskie, naukowe i pozostałe usługi techniczne

Kategoria ta obejmuje: a) usługi architektoniczne, b) usługi inżynierskie, c) usługi naukowe i pozostałe usługi techniczne.

2.10.3.1.a Usługi architektoniczne obejmują transakcje związane z projektowaniem budynków.

2.10.3.1.b **Usługi inżynierskie** obejmują projektowanie, rozwój i zastosowanie maszyn, materiałów, przyrządów, struktur, procesów i systemów. Usługi tego typu obejmują wykonywanie projektów, planów i badań związanych z projektami inżynierskimi. Górnicze usługi inżynierskie są wyłączone (włączone do usług związanych z górnictwem oraz wydobywaniem ropy naftowej i gazu).

2.10.3.1.c **Pozostałe usługi naukowo-techniczne** obejmują prace geodezyjne, kartograficzne, testowanie i certyfikację produktów oraz usługi inspekcji technicznych.

2.10.3.2 Utylizacja odpadów i usuwanie zanieczyszczeń, usługi rolnicze i wydobywcze

Kategoria ta obejmuje: a) *utilizację odpadów i usuwanie zanieczyszczeń*, b) *usługi związane z rolnictwem, leśnictwem i rybactwem*, c) *usługi związane z górnictwem oraz wydobywaniem ropy naftowej i gazu*.

2.10.3.2.a **Utylizacja odpadów i usuwanie zanieczyszczeń** obejmuje zbieranie i unieszkodliwianie odpadów, rekultywację, usługi sanitarne i inne usługi w zakresie ochrony środowiska. Obejmuje również usługi w zakresie ochrony środowiska, takie jak kompensacja emisji dwutlenku węgla lub pochłanianie dwutlenku węgla, których nie zaklasyfikowano w ramach żadnej bardziej szczegółowej kategorii.

2.10.3.2.b **Usługi związane z rolnictwem, leśnictwem i rybactwem** obejmują usługi rolnicze, które są związane z rolnictwem, takie jak dostarczanie maszyn rolniczych z załogą, zbieranie plonów, przetwórstwo zbóż, zwalczanie szkodników, hodowla zwierząt, opieka nad zwierzętami oraz usługi hodowlane. Obejmują także usługi w zakresie łowiectwa, traperstwa, leśnictwa i wyrębu lasów oraz rybactwa, a także usługi weterynaryjne.

2.10.3.2.c **Usługi związane z górnictwem oraz wydobywaniem ropy naftowej i gazu** obejmują usługi wydobywcze świadczone na polach naftowych i gazowych, łącznie z wierceniem, budową wież wiertniczych, usługami remontowymi i demontażem oraz cementowaniem obudowy szybów naftowych i gazowych. Obejmują również usługi związane z poszukiwaniem i badaniem złóż surowców mineralnych oraz górnicze usługi inżynierskie i badania geologiczne.

2.10.3.3 Usługi leasingu operacyjnego

Leasing operacyjny to działalność polegająca na wynajmowaniu aktywów produkowanych w ramach umów zapewniających leasingobiorcy korzystanie z rzeczowych aktywów trwałych, która nie wiąże się jednak z przeniesieniem na leasingobiorcę ryzyka i korzyści wynikających z własności. Leasing operacyjny można określić mianem wynajmu w przypadku obiektów takich jak budynki lub sprzęt. Usługi leasingu operacyjnego obejmują leasing (wynajem) i czartery, bez załogi, statków, samolotów i sprzętu transportowego. Obejmują także płatności w ramach leasingu operacyjnego związane z innymi typami sprzętu bez operatora, w tym komputery i sprzęt telekomunikacyjny. Płatności licencyjne za prawo do korzystania z wartości niematerialnych i prawnych, takich jak oprogramowanie, własność intelektualna itp. uwzględniono w ramach szczegółowych kategorii (*usługi informatyczne, opłaty za korzystanie z własności intelektualnej, gdzie indziej niezaliczone* itp.), a nie kategorii leasingu operacyjnego. Kategoria usług leasingu operacyjnego nie obejmuje dzierżawy linii telekomunikacyjnych lub przepustowości (uwzględnionej w *usługach telekomunikacyjnych*); wynajmu statków i samolotów z załogą (uwzględnionej w *usługach transportowych*) i wynajmu związanego z podróżowaniem (uwzględnionej w *podróżach*).

2.10.3.4 Usługi związane z handlem

Usługi związane z handlem obejmują prowizje od transakcji dotyczących towarów i usług należne kupcom, pośrednikom w obrocie towarowym, przedstawicielom handlowym i agentom. *Usługi związane z handlem* nie obejmują opłat franszyzowych (uwzględnionych w *opłatach za korzystanie z własności intelektualnej, gdzie indziej niezaliczonych*), pośrednictwa w obrocie instrumentami finansowymi (uwzględnionego w *usługach finansowych*), pośrednictwa w zakresie ubezpieczeń (uwzględnionego w *pomocniczych usługach ubezpieczeniowych*) oraz opłat związanych z transportem, takich jak prowizje agencji (uwzględnionych w *transportie*).

2.10.3.5 Pozostałe usługi biznesowe gdzie indziej niezaliczone

Pozostałe usługi biznesowe obejmują usługi związane z dystrybucją wody, pary wodnej, gazu i innych pochodnych ropy naftowej oraz powietrza do układów grzewczo-klimatyzacyjnych, jeżeli możliwe jest ich wyodrębnienie z usług przesyłu; usługi pośrednictwa pracy, usługi ochrony i usługi detektywistyczne, tłumaczenia ustne i pisemne, usługi fotograficzne, utrzymywanie czystości w budynku, usługi w zakresie nieruchomości.

2.11 Usługi kulturalne, rekreacyjne i świadczone dla ludności

Kategoria ta obejmuje *usługi audiowizualne i usługi pokrewne* oraz *pozostałe usługi kulturalne, rekreacyjne i świadczone dla ludności*.

2.11.1 Usługi audiowizualne i usługi pokrewne

Mogą być dalej podzielone na *usługi audiowizualne i usługi związane z usługami artystycznymi*. Kategoria ta obejmuje usługi i towarzyszące im opłaty związane z produkcją filmów (na taśmie filmowej lub kasetach wideo), programów radiowych i telewizyjnych (na żywo lub z taśmy) i nagrań muzycznych. Kategoria ta obejmuje wypożyczanie produktów audiowizualnych i pokrewnych; dostęp do kodowanych kanałów telewizyjnych (np. dostarczanie sygnału telewizyjnego drogą kablową lub satelitarną); masowe produkty audiowizualne, nabywane lub sprzedawane do bezterminowego wykorzystania, które są dostarczane (pobierane) elektronicznie; opłaty otrzymywane przez artystów estradowych (aktorów, muzyków, tancerzy), autorów, kompozytorów itp. Kategoria ta nie obejmuje opłat lub opłat licencyjnych za powielanie lub dystrybucję produktów audiowizualnych, (które są uwzględnione w *opłatach za korzystanie z własności intelektualnej, gdzie indziej niezaliczonych*).

2.11.2 Pozostałe usługi kulturalne, rekreacyjne i świadczone dla ludności

Kategoria ta obejmuje: a) usługi edukacyjne, b) usługi zdrowotne, c) usługi związane z dziedzictwem kulturowym i usługi rekreacyjne oraz d) pozostałe usługi świadczone dla ludności.

2.11.2.a **Usługi edukacyjne** obejmują usługi dostarczane pomiędzy rezydentami i nierezydentami związane z edukacją, takie jak: kursy korespondencyjne, edukacja za pośrednictwem telewizji lub internetu, lub przy udziale nauczycieli itp., którzy świadczą usługi bezpośrednio w innych krajach.

2.11.2.b **Usługi zdrowotne** obejmują usługi świadczone przez lekarzy, pielęgniarki, personel paramedyczny i inny, a także usługi laboratoryjne i inne, zarówno na odległość, jak i na miejscu. Kategoria ta nie obejmuje wydatków ponoszonych przez podróżnych na edukację i zdrowie (uwzględnionych w podróży).

2.11.2.c **Usługi związane z dziedzictwem kulturowym i usługi rekreacyjne** obejmują usługi związane z muzeami i inną działalnością kulturalną, sportową, hazardową i rekreacyjną, poza usługami z udziałem osób przebywających poza krajem zamieszkania (uwzględnionymi w podróży).

2.11.2.d **Pozostałe usługi świadczone dla ludności** obejmują usługi socjalne, usługi domowe itp.

2.12 Towary i usługi sektora instytucji rządowych i samorządowych, gdzie indziej niezaliczone

Jest to kategoria rezydualna obejmująca transakcje rządowe (w tym transakcje organizacji międzynarodowych), których przedmiotem są towary i usługi, które nie mogły zostać sklasyfikowane w innych pozycjach. Kategoria ta obejmuje wszystkie transakcje (których przedmiotem są zarówno towary, jak i usługi) enklaw takich jak ambasady, konsulaty, bazy wojskowe i organizacje międzynarodowe z rezydentami krajów, w których enklawy te są zlokalizowane. Kategoria ta nie obejmuje transakcji enklaw z rezydentami ich rodzimych krajów. Zależnie od jednostki sektora instytucji rządowych i samorządowych kategorię tę można podzielić dalej na towary i usługi świadczone przez *ambasady i konsulaty, jednostki i agencje wojskowe oraz pozostałe towary i usługi rządowe, gdzie indziej niezaliczone*.

3. DOCHODY PIERWOTNE

Dochody pierwotne odpowiadają zwrotowi, jaki jednostki instytucjonalne otrzymują z tytułu ich wkładu w proces produkcji, dostarczania aktywów finansowych lub udostępniania zasobów naturalnych innym jednostkom instytucjonalnym. Kategoria ta obejmuje *wynagrodzenia pracowników, dochody z inwestycji oraz pozostałe dochody pierwotne*.

3.1 Wynagrodzenia pracowników (D1)

Wynagrodzenia pracowników rejestruje się, gdy pracodawca (jednostka produkcyjna) i pracownik są rezydentami różnych krajów. Z punktu widzenia kraju, którego rezydentami są jednostki produkcyjne, wynagrodzenia pracowników odpowiadają płacy całkowitej (włączając w to składki pracodawców na rzecz systemów zabezpieczenia społecznego lub prywatnych funduszy ubezpieczeń bądź funduszy emerytalno-rentowych), w formie pieniężnej lub w naturze, wypłacanej przez przedsiębiorstwa będące rezydentami pracownikom będącym nierezydentami w zamian za pracę świadczoną przez tych pracowników w czasie okresu rozliczeniowego. Z punktu widzenia kraju, którego rezydentami są osoby będące pracownikami, wynagrodzenia pracowników odpowiadają płacy całkowitej, w formie pieniężnej lub w naturze, należnej im od przedsiębiorstw będących nierezydentami w zamian za pracę świadczoną w trakcie okresu rozliczeniowego. Ważne jest ustalenie czy istnieje stosunek pracodawca-pracownik; jeżeli stosunek pracodawca-pracownik nie istnieje, płatność stanowi nabycie usług.

3.2 Dochody z inwestycji

Dochody z inwestycji stanowią dochody uzyskiwane z tytułu posiadania przez rezydenta zagranicznych aktywów finansowych (przychody) oraz, symetrycznie, dochody uzyskiwane z tytułu posiadania przez nierezydenta krajowych aktywów finansowych (rozchody). Dochody z inwestycji obejmują dochody kapitałowe (*dywidendy, wypłaty z zysku, reinwestowane zyski*), dochody od instrumentów dłużnych (*odsetki*) oraz dochody z inwestycji przypisane posiadaczom polis ubezpieczeniowych w systemach ubezpieczeniowych, emerytalno-rentowych i standaryzowanych gwarancji.

W bilansie płatniczym dochód z inwestycji klasyfikuje się także według funkcji danej inwestycji jako *inwestycje bezpośrednie, inwestycje portfelowe, pozostałe inwestycje* lub *aktywa rezerwowe*, i bardziej szczegółowo według rodzaju inwestycji. Definicje inwestycji według funkcji znajdują się w rachunku finansowym.

Zyski i straty z tytułu posiadania kapitału, jeżeli można je wyodrębnić, klasyfikuje się jako zmiany wartości inwestycji spowodowane zmianami cen rynkowych, a nie jako dochody z inwestycji. Przepływy netto powiązane z instrumentami pochodnymi stóp procentowych są wykazywane wyłącznie jako pochodne instrumenty finansowe w rachunku finansowym.

3.2.1 Odsetki (D41)

Odsetki są formą dochodu z inwestycji otrzymywanego przez właścicieli określonych rodzajów aktywów finansowych, a mianowicie depozytów (AF2), dłużnych papierów wartościowych (AF3), kredytów i pożyczek (AF4) oraz innych należności (AF8), w zamian za oddanie aktywów finansowych do dyspozycji innej jednostce instytucjonalnej. Do odsetek zalicza się także dochód od zasobów specjalnych praw ciągnięcia (SDR) oraz alokacji SDR. Na rachunku dochodów pierwotnych zapisuje się „czyste odsetki”, poprzez wyłączenie z odsetek faktycznych składnika FISIM. Dochody z odsetek wykazywane są na bazie memoriałowej.

3.2.2 Dochód deklarowany w formie dywidendy i wypłaty z zysku przedsiębiorstw oraz instytucji finansowych (D42)

3.2.2.1 Dywidendy (D421)

Dywidendy są częścią zysku wypłacanego właścicielom udziałów kapitałowych (AF5) w zamian za oddanie kapitałów do dyspozycji przedsiębiorstw i instytucji finansowych. Dywidendy zapisuje się w dniu ustalenia prawa do dywidendy.

3.2.2.2 Wypłaty z zysku (D422)

Wypłaty z zysku jednostek nieposiadających osobowości prawnej działających tak, jakby miały osobowość prawną, tj. oddziałów, umownych jednostek będących rezydentami na potrzeby gruntów i innych zasobów naturalnych stanowiących własność nierezydentów, spółek joint venture, trustów itd. to kwoty, jakie właściciele takich podmiotów wypłacają na własny użytek z zysków wypracowanych przez należące do nich podmioty. Wypłaty z zysku rejestruje się w momencie, kiedy faktycznie powstają.

3.2.3 Reinwestowane zyski z zagranicznych inwestycji bezpośrednich (D43)

Reinwestowane zyski odpowiadają części zysków, przypadającej inwestorom bezpośrednim, a wynikającej z posiadanego przez nich kapitału, których zagraniczne jednostki zależne, spółki stowarzyszone i oddziały nie rozdzielają w formie dywidend. Definiuje się je jako przynależną inwestorowi bezpośredniemu część łącznych skonsolidowanych zysków, wypracowanych przez podmiot bezpośredniego inwestowania w okresie sprawozdawczym (po uwzględnieniu podatków, odsetek i amortyzacji), pomniejszonych o dywidendy przypadające do zapłaty w okresie sprawozdawczym, w tym również dywidendy odnoszące się do zysków wypracowanych w poprzednich okresach.

Reinwestowane zyski rejestruje się w okresie, w którym zatrzymane zyski narosły.

3.2.4 Dochód z tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych (D443)

Dochód z inwestycji przypisany posiadaczom tytułów uczestnictwa funduszy zbiorowego inwestowania, w tym funduszy zamkniętych i otwartych, składa się z dwóch odrębnych pozycji: *dywidend (D4431)* oraz *reinwestowanych zysków (D4432)*.

Zyski z funduszy inwestycyjnych można uważać za przekazywane ich udziałowcom (czy też posiadaczom tytułów uczestnictwa) jako że są one rodzajem dochodu z inwestycji z tytułu posiadanego kapitału. Fundusze inwestycyjne wypracowują dochody, inwestując środki otrzymane od udziałowców. Dochody udziałowców z funduszy inwestycyjnych definiuje się jako dochód z inwestycji uzyskany z portfela inwestycyjnego funduszu po potrąceniu kosztów operacyjnych. Zysk netto funduszu inwestycyjnego po potrąceniu kosztów operacyjnych należy do udziałowców. Jeżeli udziałowcom wypłaca się w formie dywidendy jedynie część zysku netto, wówczas zatrzymaną część zysku należy traktować tak, jakby została wypłacona udziałowcom a następnie reinwestowana.

3.2.5 Dochody z inwestycji przypisane posiadaczom polis ubezpieczeniowych, programów emerytalnych oraz standaryzowanych gwarancji

Aby zdefiniować tę pozycję, analizuje się odrębnie jej części składowe, które nie są bezpośrednio prezentowane w bilansie płatniczym.

3.2.5.1 **Dochody z inwestycji przypisane posiadaczom polis ubezpieczeniowych (D441)** odpowiadają dochodom pierwotnym ogółem otrzymywanym z inwestowania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Są to rezerwy z tytułu, których instytucja ubezpieczeniowa zapisuje odpowiadające im zobowiązanie wobec posiadaczy polis ubezpieczeniowych.

3.2.5.2 Dochody z inwestycji do zapłacenia z tytułu praw do świadczeń emerytalno-rentowych (D442)

Prawa do świadczeń emerytalno-rentowych wynikają z uczestnictwa w programach o ustalonych składkach lub programach o z góry ustalonych świadczeniach.

3.3 Pozostałe dochody pierwotne

Pozostałe dochody pierwotne klasyfikuje się według sektora instytucjonalnego kraju sprawozdającego (*sektor instytucji rządowych i samorządowych lub pozostałe sektory*); zawierają one następujące składniki: podatki związane z produkcją i importem, dotacje i czynniki.

3.3.1 Podatki związane z produkcją i importem (D2)

Kategoria ta zawiera następujące składniki:

3.3.1.1 **Podatki od produktów (D21)** są płatne od towarów lub usług wyprodukowanych lub będących przedmiotem obrotu transgranicznego. Przykładowe podatki od produktów to podatek od wartości dodanej, cła przywozowe, podatek akcyzowy i podatki konsumpcyjne.

3.3.1.2 **Pozostałe podatki związane z produkcją (D29)** obejmują wszystkie podatki obciążające przedsiębiorstwa w wyniku podejmowania produkcji. Zalicza się do nich opłaty za zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej lub zawodowej.

3.3.2 Dotacje (D3)

Kategoria ta zawiera następujące składniki:

3.3.2.1 **Dotacje do produktów (D31)** są płatne od jednostki wyprodukowanego towaru lub usługi.

3.3.2.2 **Pozostałe dotacje związane z produkcją (D39)** obejmują dotacje z wyłączeniem dotacji do produktów otrzymywanych w wyniku podejmowania produkcji przez jednostki produkcyjne będące rezydentami.

3.3.3 Czynsze (D45)

Czynsze obejmują dochód otrzymywany w zamian za udostępnienie zasobów naturalnych jednostkom instytucjonalnym będącym nierezydentami. Przykładowe czynsze to kwoty płatne za korzystanie z kopalnych złóż mineralnych i innych zasobów umiejscowionych pod powierzchnią ziemi, a także za rybołówstwo, leśnictwo i prawo wypasu. Regularne płatności dokonywane przez korzystających ze złóż naturalnych, takich jak zasoby umiejscowione pod powierzchnią ziemi, są często określane mianem opłat za prawną eksploatację (royalties), ale klasyfikowane są jako czynsze.

4. DOCHODY WTÓRNE

Rachunek dochodów wtórnych prezentuje transfery bieżące pomiędzy rezydentami a nierezydentami. Transfer jest zapisem ujmującym dostarczenie towarów, usług, aktywów finansowych lub innych nieprodukowanych aktywów przez jednostkę instytucjonalną innej jednostce instytucjonalnej, któremu nie odpowiada wzajemne świadczenie mające wartość ekonomiczną. Transfery bieżące obejmują wszystkie transfery, które nie są transferami kapitałowymi.

Transfery bieżące są klasyfikowane w podziale na sektory instytucjonalne dokonujące transferu lub otrzymujące transfer w kraju sporządzającym sprawozdanie (sektor instytucji rządowych i samorządowych lub pozostałe sektory).

Transfery bieżące sektora instytucji rządowych i samorządowych obejmują podatki bieżące od dochodów, majątku itp., składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne, bieżącą współpracę międzynarodową, różne transfery bieżące oraz zasoby własne Unii z tytułu VAT i DNB.

Transfery bieżące pozostałych sektorów obejmują podatki bieżące od dochodów, majątku, itp., składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne, różne transfery bieżące, składki na udziale własnym z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych, odszkodowania i świadczenia z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych oraz korekty z tytułu zmian w uprawnieniach emerytalno-rentowych. Różne transfery bieżące (D75) obejmują transfery prywatne pomiędzy gospodarstwami domowymi rezydentów i nierezydentów (w tym: przekazy zarobków).

4.1 Podatki bieżące od dochodów, majątku itp. (D5)

Podatki bieżące od dochodów, majątku itp. w rachunkach międzynarodowych składają się głównie z podatków nakładanych na dochody uzyskiwane przez nierezydentów z tytułu świadczenia pracy lub dostarczania aktywów finansowych. Kategoria ta obejmuje również podatki od zysków kapitałowych z aktywów nierezydentów. Podatki od dochodów i zysków kapitałowych z aktywów finansowych są generalnie należne od pozostałych sektorów (osób prywatnych, przedsiębiorstw i instytucji finansowych oraz instytucji niekomercyjnych) i otrzymywane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych.

4.2 Składki na ubezpieczenia społeczne (D61)

Składki na ubezpieczenia społeczne są faktycznymi lub przypisanymi składkami gospodarstw domowych związane z systemami ubezpieczeń społecznych z przeznaczeniem na wypłaty świadczeń społecznych.

4.3 Świadczenia społeczne (D62+D63)

Świadczenia społeczne obejmują świadczenia płatne w ramach systemów zabezpieczenia społecznego i systemów emerytalno-rentowych. Świadczenia społeczne obejmują emerytury i renty oraz świadczenia inne niż emerytalno-rentowe z tytułu zdarzeń takich jak choroba, bezrobocie, usługi mieszkaniowe i edukacyjne, i mogą być świadczeniami pieniężnymi lub w naturze.

4.4 Składki netto z tytułu ubezpieczeń osobowych i majątkowych (D71)

Składki netto z tytułu ubezpieczeń osobowych i majątkowych obejmują składki brutto przypisane posiadaczom polis ubezpieczeniowych w celu uzyskania ochrony ubezpieczeniowej w okresie rozliczeniowym (składki przypisane), powiększone o dochody z inwestycji przypisane posiadaczom polis ubezpieczeniowych, po odjęciu opłat za usługi świadczone przez instytucje ubezpieczeniowe. Opłaty za świadczone usługi stanowią nabycie usług przez posiadaczy polis ubezpieczeniowych i są zapisywane jako usługi ubezpieczeniowe. Kategoria ta obejmuje także składki netto związane z systemami standaryzowanych gwarancji.

4.5 Odszkodowania z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (D72)

Odszkodowania z tytułu pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych są kwotami płatnymi w rozliczeniu roszczeń, które stają się wymagalne w czasie bieżącego okresu rozliczeniowego. Odszkodowania stają się wymagalne w momencie wystąpienia zdarzenia, które stanowi podstawę uzasadnionego roszczenia. Kategoria ta obejmuje też odszkodowania z tytułu standaryzowanych gwarancji.

4.6 Bieżąca współpraca międzynarodowa (D74)

Bieżąca współpraca międzynarodowa obejmuje transfery bieżące, pieniężne lub w naturze, pomiędzy rządami różnych krajów lub pomiędzy rządami a organizacjami międzynarodowymi. Część bieżącej współpracy międzynarodowej dotyczy stosunków z instytucjami Unii.

4.7 Pozostałe transfery bieżące (D75)

Pozostałe transfery bieżące, pieniężne lub w naturze, obejmują: *transfery bieżące na rzecz instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych (D751), transfery bieżące pomiędzy gospodarstwami domowymi (D752), inne różne transfery bieżące (D759)*, w tym grzywny i kary, część płatności za kupony loteryjne i gry hazardowe, płatności z tytułu rekompensat i inne.

4.7.1 Transfery prywatne pomiędzy gospodarstwami domowymi rezydentów i nierezydentów

Transfery prywatne pomiędzy gospodarstwami domowymi rezydentów i nierezydentów obejmują wszystkie transfery bieżące, pieniężne i w naturze, dokonywane lub otrzymywane przez gospodarstwa domowe rezydentów, na rzecz lub od gospodarstw domowych nierezydentów. Transfery prywatne obejmują pozycję „w tym”: *przekazy zarobków*.

4.7.1.1 Przekazy zarobków

Przekazy zarobków pracowników obejmują transfery prywatne dokonywane przez migrantów będących rezydentami nowych gospodarek i tam zatrudnionych, na rzecz gospodarstw domowych nierezydentów. Osoby, które pracują i pozostają w nowych gospodarkach przez okres krótszy niż jeden rok są uważane za nierezydentów, a ich wynagrodzenie rejestruje się w pozycji „wynagrodzenia pracowników”.

4.8 Zasoby własne Unii z tytułu VAT i DNB (D76)

Oparte na podatku VAT i DNB trzecie i czwarte źródło zasobów własnych Unii obejmuje transfery bieżące sektora instytucji rządowych i samorządowych każdego z państw członkowskich na rzecz instytucji Unii.

4.9 Korekta z tytułu zmian w uprawnieniach emerytalno-rentowych (D8)

Korekta z tytułu zmian w uprawnieniach emerytalno-rentowych jest niezbędna w celu uzgodnienia ujęcia emerytur i rent jako transferów bieżących z ujęciem uprawnień emerytalno-rentowych jako aktywów finansowych. Po dokonaniu tej korekty saldo rachunku bieżącego jest takie samo, jakie byłoby, gdyby składki na ubezpieczenia społeczne i otrzymywane emerytury i renty nie były rejestrowane jako transfery bieżące.

B. RACHUNEK KAPITAŁOWY

Rachunek kapitałowy obejmuje *nabycie/rozdysponowanie nieprodukowanych i niefinansowych aktywów oraz transfery kapitałowe*.

5.1 Nabycie i rozdysponowanie brutto nieprodukowanych i niefinansowych aktywów

Niefinansowe aktywa nieprodukowane obejmują: a) zasoby naturalne, b) kontrakty, dzierżawy i licencje, oraz c) aktywa marketingowe (oznaczenia handlowe, znaki towarowe) oraz wartość marki. Nabycie i rozdysponowanie nieprodukowanych i niefinansowych aktywów rejestruje się odrębnie w ujęciu brutto, nie netto. W tej pozycji rachunku kapitałowego należy rejestrować wyłącznie nabycie/rozdysponowanie takich aktywów, a nie korzystanie z nich.

5.2 Transfery kapitałowe (D9)

Transfery kapitałowe obejmują (i) przeniesienie prawa własności środków trwałych, (ii) transfery środków powiązanych z nabyciem lub rozdysponowaniem środków trwałych albo zależnych od nabycia lub rozdysponowania środków trwałych oraz (iii) umorzenie zobowiązań przez wierzyciela bez żądania w zamian zapłaty. Transfery kapitałowe mogą być transferami pieniężnymi lub w naturze (np. umorzenie długu). W praktyce rozróżnienie pomiędzy transferami bieżącymi i kapitałowymi zależy od sposobu wykorzystania transferu przez kraj będący odbiorcą. Transfery kapitałowe są klasyfikowane według sektorów instytucjonalnych kraju sporządzającego sprawozdanie dokonujących transferu lub otrzymujących transfer (*sektor instytucji rządowych i samorządowych lub pozostałe sektory*).

Transfery kapitałowe obejmują: *podatki od kapitału, granty inwestycyjne i pozostałe transfery kapitałowe*.

5.2.1 Podatki od kapitału (D91)

Podatki od kapitału obejmują podatki pobierane rzadko i w nieregularnych odstępach czasu od wartości aktywów lub wartości netto majątku posiadanego przez jednostki instytucjonalne lub od wartości aktywów transferowanych pomiędzy jednostkami instytucjonalnymi. Do podatków tych należą podatki od spadków i darowizn pomiędzy osobami prywatnymi, pobierane od kapitału beneficjentów.

5.2.2 Granty inwestycyjne (D92)

Granty inwestycyjne obejmują transfery kapitałowe, pieniężne lub w naturze, na sfinansowanie całości lub części kosztów nabycia środków trwałych. Odbiorcy są zobowiązani do wykorzystania grantów inwestycyjnych otrzymanych w formie pieniężnej do finansowania nakładów brutto na środki trwałe; granty te są często związane z konkretnymi projektami inwestycyjnymi, takimi jak duże inwestycje budowlane.

5.2.3 Pozostałe transfery kapitałowe (D99)

Pozostałe transfery kapitałowe obejmują główne płatności jednorazowe stanowiące rekompensatę z tytułu poważnych szkód lub uszkodzeń ciała nieobjętych polisami ubezpieczeniowymi, duże darowizny, spadki i datki, w tym na rzecz instytucji niekomercyjnych. Kategoria ta obejmuje także *umorzenie długu*.

5.2.3.1 Umorzenie długu

Umorzenie długu jest dobrowolnym anulowaniem całości lub części zadłużenia w ramach porozumienia umownego pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem.

C. RACHUNEK FINANSOWY I MIĘDZYNARODOWA POZYCJA INWESTYCYJNA

Generalnie w *rachunku finansowym* zapisuje się transakcje dotyczące aktywów i zobowiązań finansowych, zawarte pomiędzy rezydentami a nierezydentami. W rachunku finansowym transakcje rejestruje się w ujęciu netto: nabycie aktywów finansowych netto równa się nabyciu aktywów pomniejszonemu o zbycie aktywów.

Międzynarodowa pozycja inwestycyjna (MPI) prezentuje, na koniec każdego kwartału, wartość aktywów finansowych rezydentów danego kraju stanowiących należności od nierezydentów oraz zobowiązania rezydentów danego kraju wobec nierezydentów, plus wartość złota kruszcowego, zaliczanego do aktywów rezerwowych. Różnica pomiędzy aktywami i zobowiązaniami stanowi MPI netto i odzwierciedla albo należności netto, albo zobowiązania netto wobec zagranicy.

Wartość MPI na koniec okresu wynika z pozycji na koniec poprzedniego okresu, transakcji w bieżącym okresie oraz pozostałych zmian będących konsekwencją czynników innych niż transakcje pomiędzy rezydentami a nierezydentami, które mogą być związane z **pozostałymi zmianami ilościowymi** i **zmianami wyceny** (spowodowanymi **zmianami kursów walutowych lub cen**).

Zgodnie z podziałem funkcjonalnym transgraniczne transakcje i pozycje finansowe klasyfikuje się jako *inwestycje bezpośrednie, inwestycje portfelowe, pochodne instrumenty finansowe (niewchodzące w skład aktywów rezerwowych) oraz opcje na akcje dla pracowników, pozostałe inwestycje i aktywa rezerwowe*. Transgraniczne transakcje i pozycje finansowe wykazywane są następnie w podziałach według rodzaju instrumentu i sektora instytucjonalnego, zgodnie z tablicą 7.

Podstawą wyceny transakcji i pozycji są ceny rynkowe. Pozycje w instrumentach niezbywalnych, tj. kredyty i pożyczki, depozyty i pozostałe kwoty do otrzymania/zapłacenia, wycenia się według wartości nominalnej. Jednak transakcje dotyczące tych instrumentów wycenia się według cen rynkowych. W celu uwzględnienia różnicy pomiędzy wyceną transakcji po cenach rynkowych i wyceną pozycji według wartości nominalnej, sprzedający rejestruje *zmiany wyceny w wyniku innych zmian cen* w okresie, w którym ma miejsce sprzedaż, równe różnicy pomiędzy wartością nominalną a wartością transakcji, podczas gdy kupujący rejestruje odwrotną kwotę jako *zmiany wyceny w wyniku innych zmian cen*.

Rachunek finansowy bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej zawiera zapisy kompensujące narosłe dochody z tytułu instrumentów sklasyfikowanych w odpowiednich kategoriach funkcjonalnych.

6.1 Inwestycje bezpośrednie

Inwestycje bezpośrednie są związane z sytuacją, w której rezydent danego kraju (inwestor bezpośredni) kontroluje przedsiębiorstwo lub ma znaczący wpływ na zarządzanie przedsiębiorstwem, które jest rezydentem innego kraju (podmiot bezpośredniego inwestowania). Zgodnie ze standardami międzynarodowymi dowodem istnienia takiej relacji jest bezpośrednie lub pośrednie posiadanie co najmniej 10 % całkowitej liczby głosów w podmiocie będącym rezydentem danego kraju przez inwestora będącego rezydentem innego kraju. Zgodnie z tym kryterium relacja inwestycji bezpośrednich może istnieć pomiędzy wieloma wzajemnie powiązаныmi podmiotami, niezależnie od tego, czy powiązanie to dotyczy jednej czy kilku sieci. Relacja ta może rozciągać się na jednostki zależne, pośrednio zależne i stowarzyszone podmiotu bezpośredniego inwestowania. Po ustaleniu istnienia relacji inwestycji bezpośrednich wszystkie późniejsze przepływy finansowe/zasoby pomiędzy powiązаныmi podmiotami wykazuje się jako transakcje/pozycje inwestycji bezpośrednich.

Akcje i inne formy udziałów kapitałowych obejmują akcje i inne formy udziałów kapitałowych w oddziałach, jak również jednostkach zależnych i stowarzyszonych. *Reinwestowane zyski* obejmują zapis kompensujący dla udziałów inwestora bezpośredniego w dochodach niedeklarowanych w formie dywidendy przez jednostki zależne lub powiązane, oraz dochody oddziałów nieprzekazane inwestorowi bezpośredniemu i rejestrowane w pozycji *dochody z inwestycji* (zob. 3.2.3).

Akcje i inne formy udziałów kapitałowych i zadłużenie w ramach inwestycji bezpośrednich podlegają dalszemu podziałowi według typu relacji pomiędzy podmiotami oraz według kierunku inwestycji. Można wyróżnić trzy typy relacji inwestycji bezpośrednich:

- a) **inwestycja inwestora bezpośredniego w podmioty bezpośredniego inwestowania.** Kategoria ta obejmuje przepływy (i stany) inwestycji od inwestora bezpośredniego do podmiotów bezpośredniego inwestowania (bez względu na to, czy jest on kontrolowany lub jest na niego wywierany wpływ bezpośrednio czy pośrednio);
- b) **inwestycja odwrotna.** Ten rodzaj relacji obejmuje przepływy (i stany) inwestycji od podmiotów bezpośredniego inwestowania do inwestora bezpośredniego;
- c) **Pomiędzy innymi podmiotami w grupie.** Ten rodzaj relacji obejmuje przepływy (i stany) pomiędzy podmiotami, z których żadne nie podlega kontroli ani wpływowi drugiego, ale które wspólnie podlegają kontroli lub wpływowi tego samego inwestora bezpośredniego.

6.2 Inwestycje portfelowe

Inwestycje portfelowe obejmują transakcje i pozycje, których przedmiotem są dłużne lub udziałowe papiery wartościowe niezaliczone do inwestycji bezpośrednich lub aktywów rezerwowych. Inwestycje portfelowe obejmują *udziałowe papiery wartościowe, tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych oraz dłużne papiery wartościowe*, z wyjątkiem tych, które zostały zaliczone jako inwestycje bezpośrednie lub aktywa rezerwowe. Inwestycje portfelowe nie obejmują takich transakcji jak sprzedaż z przyrzeczeniem odkupu (tzw. repo) czy pożyczka papierów wartościowych.

6.2.1 Udziałowe papiery wartościowe (F51/AF51)

Udziałowe papiery wartościowe obejmują wszystkie instrumenty stwierdzające udział w masie upadłościowej przedsiębiorstw i instytucji finansowych, pozostającej po zaspokojeniu roszczeń wszystkich wierzycieli. W przeciwieństwie do dłużnych papierów wartościowych udziałowe papiery wartościowe nie przyznają jego posiadaczowi prawa do ustalonej z góry kwoty czy kwoty ustalonej według określonego wzoru. Udziałowe papiery wartościowe obejmują *papiery wartościowe notowane i nienotowane*.

Papiery wartościowe notowane (F511/AF511) to udziałowe papiery wartościowe notowane na uznanej giełdzie papierów wartościowych lub innego rodzaju rynku wtórnym. **Papiery wartościowe nienotowane (F512/AF512)** to udziałowe papiery wartościowe, które nie są notowane na żadnej giełdzie papierów wartościowych.

6.2.2 Tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych (F52/AF52)

Tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych są emitowane przez fundusze inwestycyjne. W przypadku funduszy powierniczych określa się je mianem „jednostek”. Fundusze inwestycyjne są przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania, za których pośrednictwem inwestorzy grupują środki w celu inwestowania w aktywa finansowe lub niefinansowe. Tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych odgrywają specjalną rolę w pośrednictwie finansowym jako rodzaj zbiorowej inwestycji w inne aktywa, dlatego są one ujmowane odrębnie od pozostałych udziałów kapitałowych. Ponadto odmienny jest sposób ujmowania generowanych przez nie dochodów, ponieważ konieczne jest oszacowanie *reinvestowanych zysków*.

6.2.3 Dłużne papiery wartościowe (F3/AF3)

Dłużne papiery wartościowe są zbywalnymi instrumentami stwierdzającymi zobowiązanie. Zalicza się do nich weksle, obligacje, zbywalne certyfikaty depozytowe, papiery komercyjne, skrypty dłużne, papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, instrumenty rynku pieniężnego oraz inne podobne instrumenty znajdujące się w obrocie na rynkach finansowych. Transakcje i pozycje w dłużnych papierach wartościowych dzieli się według pierwotnego terminu zapadalności na *krótkoterminowe i długoterminowe*.

6.2.3.1 Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe (F31/AF31)

Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe są płatne na żądanie lub emitowane z terminem pierwotnym do jednego roku włącznie. Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe dają posiadaczowi bezwarunkowe prawo do otrzymania wskazanej w nich, określonej kwoty w określonym terminie. Instrumenty te są zwykle przedmiotem obrotu, z dyskontem, na zorganizowanych rynkach; dyskonto zależy od oprocentowania oraz terminu pozostającego do zapadalności.

6.2.3.2 Długoterminowe dłużne papiery wartościowe (F32/AF32)

Długoterminowe dłużne papiery wartościowe są to papiery emitowane z pierwotnym terminem zapadalności powyżej jednego roku albo bez określonego terminu zapadalności (z wyjątkiem papierów płatnych na żądanie, które są zaliczane do krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych). Długoterminowe dłużne papiery wartościowe dają posiadaczowi a) bezwarunkowe prawo do ustalonego dochodu pieniężnego lub ustalonego w umowie zmiennego dochodu pieniężnego (gdzie płatności odsetek są niezależne od przychodów dłużnika), oraz b) bezwarunkowe prawo do ustalonej kwoty tytułem spłaty kapitału w określonym terminie lub terminach.

Zapisanie transakcji w bilansie płatniczym następuje w momencie zarejestrowania przez wierzyciela lub dłużnika należności lub zobowiązań w ich księgach. Transakcje zapisuje się według rzeczywistej otrzymanej lub zapłaconej ceny, pomniejszonej o prowizję i wydatki. Dlatego w przypadku papierów wartościowych z kuponami odsetkowymi uwzględnia się odsetki narosłe od ostatniej płatności odsetkowej, a w przypadku papierów wartościowych emitowanych z dyskontem – odsetki zakumulowane od czasu emisji. Uwzględnienie narosłych odsetek jest wymagane zarówno w przypadku rachunku finansowego bilansu płatniczego, jak i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej; zapisom tym powinny odpowiadać zapisy kompensujące w odpowiednich rachunkach dochodów.

6.3 Instrumenty pochodne (niewchodzące w skład aktywów rezerwowych) oraz opcje na akcje dla pracowników (F7/AF7)

Instrument pochodny jest to instrument finansowy powiązany z innym określonym instrumentem finansowym, wskazanym lub towarem, pozwalający na samoistne obracanie określonym ryzykiem finansowym (takim jak ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko zmian cen papierów udziałowych i towarów, ryzyko kredytowe itp.) na rynkach finansowych. Kategoria ta wykazywana jest odrębnie od innych kategorii, ponieważ wiąże się ona z przeniesieniem ryzyka, a nie dostarczeniem środków finansowych lub innych zasobów. W przeciwieństwie do innych kategorii funkcjonalnych, instrumenty pochodne nie generują dochodów pierwotnych. Przepływy netto powiązane z instrumentami pochodnymi stóp procentowych są zapisywane jako pochodne instrumenty finansowe, a nie jako dochody z inwestycji. Transakcje i pozycje w instrumentach pochodnych ujmuje się odrębnie od wartości pozycji bazowych, z którymi są one powiązane. W przypadku opcji rejestruje się całą premię (tj. cenę zakupu/sprzedaży opcji i opłatę manipulacyjną). Zwrotne depozyty zabezpieczające (ang. „initial margins”) obejmują gotówkę lub inne zabezpieczenie złożone w celu ochrony partnera transakcji przed ryzykiem niewykonania zobowiązań. Są one klasyfikowane jako depozyty w kategorii *pozostałe inwestycje*, (jeżeli zobowiązania dłużnika są zaliczane do szerokiego pieniądza) lub w pozycji *pozostałe kwoty do otrzymania/zapłacenia*. Bezzwrotne depozyty zabezpieczające (ang. „variation margins”) pomniejszają zobowiązanie finansowe powstałe w związku z instrumentem pochodnym; dlatego są one klasyfikowane jako transakcje finansowymi instrumentami pochodnymi.

Opcje na akcje dla pracowników to opcje na zakup udziałów kapitałowych danej spółki, oferowane jej pracownikom jako forma wynagrodzenia. Opcje na akcje przyznawane pracownikom, które mogą być przedmiotem obrotu na rynkach finansowych bez ograniczeń, klasyfikuje się jako finansowe instrumenty pochodne.

6.4 Pozostałe inwestycje

Pozostałe inwestycje to kategoria rezydualna, która obejmuje pozycje i transakcje nieuwzględnione w inwestycjach bezpośrednich, inwestycjach portfelowych, finansowych instrumentach pochodnych i pracowniczych opcjach na akcje oraz aktywach rezerwowych. W zakresie, w jakim poniższe kategorie aktywów i zobowiązań finansowych nie zostały włączone do inwestycji bezpośrednich lub aktywów rezerwowych, pozostałe inwestycje obejmują: a) *pozostałe akcje i inne formy udziałów kapitałowych*, b) *gotówkę i depozyty*, c) *kredyty i pożyczki* (w tym wykorzystanie kredytów i pożyczek z MFW), d) *ubezpieczenia, emerytury i wystandaryzowane gwarancje* e) *kredyty handlowe i zaliczki*, f) *pozostałe kwoty do otrzymania/zapłaćenia*, oraz g) *alokacje SDR* (zasoby SDR należą do aktywów rezerwowych).

W przypadku kredytów i pożyczek, depozytów oraz pozostałych kwot do otrzymania/zapłaćenia, sprzedawanych z dyskontem, wartości transakcji zapisywane w rachunku finansowym mogą różnić się od wartości nominalnych zapisywanych w MPL. Różnice te rejestruje się jako *aktualizacje wyceny w wyniku innych zmian cen*.

6.4.1 Pozostałe akcje i inne formy udziałów kapitałowych (F519/AF519)

Pozostałe akcje i inne formy udziałów kapitałowych obejmują udziały w formie innej niż papiery wartościowe, więc nie są one zaliczane do inwestycji portfelowych. Udział w kapitale niektórych organizacji międzynarodowych nie przyjmuje formy papierów wartościowych i w związku z tym jest klasyfikowany jako *pozostałe akcje i inne formy udziałów kapitałowych*.

6.4.2 Gotówka i depozyty (F2/AF2)

Gotówka i depozyty obejmują pieniądź w obiegu i depozyty. Depozyty są standaryzowanymi niezbywalnymi umowami oferowanymi zazwyczaj przez instytucje przyjmujące depozyty, pozwalającymi na złożenie a następnie wycofanie zmiennej kwoty pieniężnej przez wierzyciela. Depozyty obejmują zwykle gwarancję dłużnika do zwrotu kapitału inwestorowi.

Rozróżnienie pomiędzy *kredytami i pożyczkami* a *gotówką i depozytami* zależy od charakterystyki kredytobiorcy/pożyczkobiorcy. Oznacza to, że po stronie aktywów środki pożyczone przez będący rezydentem sektor posiadający pieniądź bankom będącym nierezydentami należy wykazać jako *depozyty*, natomiast środki pożyczone przez będący rezydentem sektor posiadający pieniądź instytucjom niobankowym (tj. jednostkom instytucjonalnym innym niż banki) będącym nierezydentami należy wykazać jako *kredyty i pożyczki*. Po stronie zobowiązań środki przyjmowane przez instytucje niobankowe będące rezydentami, tj. niemonetarne instytucje finansowe, są zawsze wykazywane jako *kredyty i pożyczki*. Rozróżnienie to oznacza również, że wszystkie transakcje pomiędzy monetarnymi instytucjami finansowymi będącymi rezydentami a bankami będącymi nierezydentami klasyfikowane są jako *depozyty*.

6.4.3 Kredyty i pożyczki (F4/AF4)

Kredyty i pożyczki są instrumentami finansowymi, które: a) powstają, gdy wierzyciel pożycza środki bezpośrednio dłużnikowi, oraz b) są poświadczane dokumentami, które są niezbywalne. Kategoria ta obejmuje wszystkie kredyty i pożyczki, w tym kredyty hipoteczne, leasing finansowy oraz operacje typu „repo”. Wszystkie operacje z przyrzeczeniem odkupu, tj. transakcje „repo”, operacje typu „sell/buy-back” oraz pożyczki papierów wartościowych (z zabezpieczeniem w formie gotówki), traktuje się jako zabezpieczone kredyty i pożyczki, a nie jako transakcje bezwarunkowej sprzedaży/kupna papierów wartościowych, i ujmuje w pozycji *pozostałe inwestycje* w sektorze rezydenta przeprowadzającego operację. Takie podejście, które jest ponadto zgodne z praktyką księgową banków i innych instytucji finansowych, w bardziej rzetelny sposób odzwierciedla ekonomiczny sens tych instrumentów finansowych.

6.4.4 Ubezpieczenia, emerytury i wystandaryzowane gwarancje (F6/AF6)

Kategoria ta obejmuje: a) rezerwy techniczne pozostałych ubezpieczeń osobowych i majątkowych (F61), b) uprawnienia z tytułu ubezpieczeń na życie i rent (F62), c) uprawnienia emerytalno-rentowe, należności funduszy emerytalnych od instytucji nimi zarządzających oraz uprawnienia do świadczeń innych niż emerytalne (F63+F64+F65), oraz d) rezerwy na pokrycie żądań wypłaty z tytułu standaryzowanych gwarancji (F66).

6.4.5 Kredyty handlowe i zaliczki (F81/AF81)

Kredyty handlowe i zaliczki to instrumenty finansowe powstające w momencie bezpośredniego udzielenia kredytu przez dostawców towarów i usług ich klientom oraz z tytułu płatności zaliczkowych za prace niezakończone lub planowane, w formie przedpłaty dokonywanej przez klientów na poczet jeszcze niedostarczonych towarów lub niezrealizowanych usług. Kredyty handlowe i zaliczki powstają, gdy płatność za towary lub usługi nie następuje jednocześnie ze zmianą własności towaru lub świadczeniem usługi.

6.4.6 Pozostałe kwoty do otrzymania/zapłaćenia (F89/AF89)

Kategoria ta obejmuje kwoty do otrzymania lub zapłaćenia nieuwzględnione w kategorii *kredyty handlowe i zaliczki* lub *inne instrumenty*. Obejmuje ona aktywa finansowe i zobowiązania powstające jako odpowiedniki transakcji w przypadku, gdy zachodzi różnica w czasie między tymi transakcjami a płatnościami z ich tytułu. Pozostałe kwoty do otrzymania/zapłaćenia obejmują zobowiązania z tytułu podatków, zakupu i sprzedaży papierów wartościowych, opłat z tytułu pożyczek papierów wartościowych, opłat z tytułu pożyczek w zlocie, wynagrodzeń, dywidend oraz składek na ubezpieczenie społeczne, które zostały już naliczone, ale jeszcze nie zostały zapłacone.

6.4.7 Alokacje specjalnych praw ciągnięcia (SDR-ów) (F12/AF12)

Alokację SDR-ów na rzecz członków MFW wykazuje się jako zobowiązanie zaciągnięte przez otrzymującego w pozycji „SDR” w *pozostałych inwestycjach*, z odpowiadającym im zapisem w pozycji „SDR” w *aktywach rezerwowych*.

6.5 Aktywa rezerwowe

Aktywa rezerwowe są aktywami zagranicznymi, które są łatwo dostępne i kontrolowane przez władze monetarne na potrzeby finansowania bilansu płatniczego, interwencji na rynku walutowym mających na celu wpływanie na kurs walutowy oraz inne podobne potrzeby (takie jak utrzymywanie zaufania do waluty i gospodarki czy wykorzystanie jako podstawa dla zaciągania kredytów za granicą). Aktywa rezerwowe muszą być aktywami w walutach obcych, należnościami od nierezydentów i aktywami, które istnieją w rzeczywistości. Kategoria ta nie obejmuje aktywów potencjalnych. Pojęciami, które mają podstawowe znaczenie dla kategorii aktywów rezerwowych są pojęcia „kontroli” i „dostępności do wykorzystania” przez władze monetarne.

6.5.1 Złoto monetarne (F11/AF11)

Złoto monetarne to złoto, do którego tytuł posiadają władze monetarne (lub inne podmioty podlegające skutecznej kontroli władz monetarnych) i które jest utrzymywane jako aktywo rezerwowe. Złoto monetarne obejmuje *złoto kruszcowe* oraz *rachunki złota niealokowanego* prowadzone przez nierezydentów, które dają prawo żądania dostarczenia złota.

6.5.1.1 **Złoto kruszcowe** może mieć postać monet, wlewek lub sztab o zawartości czystego złota przynajmniej 995/1 000, w tym też złoto kruszcowe na rachunkach złota alokowanego.

6.5.1.2 **Rachunki złota niealokowanego** stanowią prawo do należność w złocie od podmiotu prowadzącego rachunek. W przypadku tych rachunków podmiot je prowadzący posiada tytuł do fizycznego złota (alokowanego) i emituje posiadaczom rachunków należność nominowaną w złocie. Rachunki złota niealokowanego niezaliczone do złota monetarnego zalicza się do *pozostałych inwestycji jako gotówkę i depozyty*.

6.5.2 Specjalne prawa ciągnięcia (SDR) (F12/AF12)

Specjalne prawa ciągnięcia (SDR-y) to zagraniczne aktywa rezerwowe tworzone przez MFW i przydzielane jego członkom dla uzupełnienia posiadanych przez nich oficjalnych aktywów rezerwowych. SDR-y mogą należeć wyłącznie do władz monetarnych krajów członkowskich MFW oraz ograniczonej liczby międzynarodowych instytucji finansowych, które są ich uprawnionymi posiadaczami.

6.5.3 Transza rezerwowa w MFW

Jest to suma: a) „transzy rezerwowej”, tj. kwoty walut obcych (w tym SDR-ów), jaką kraj członkowski może otrzymać od MFW w krótkim okresie oraz b) zadłużenia MFW (w ramach umowy pożyczki) w generalnym rachunku zasobów, który jest łatwo dostępny dla kraju członkowskiego.

6.5.4 Inne aktywa rezerwowe

Kategoria ta obejmuje: *gotówkę i depozyty, papiery wartościowe, pochodne instrumenty finansowe i inne należności*. *Depozyty* obejmują depozyty dostępne na żądanie. *Papiery wartościowe* obejmują płynne i zbywalne udziałowe i dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez nierezydentów, w tym tytuły uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. *Pochodne instrumenty finansowe* zalicza się do aktywów rezerwowych wyłącznie, jeżeli instrumenty pochodne odnoszące się do zarządzania aktywami rezerwowymi są integralnie związane z wyceną takich aktywów. *Inne należności* obejmują kredyty i pożyczki udzielone instytucjom niebankowym będącym nierezydentami, długoterminowe kredyty i pożyczki w rachunku powierniczym MFW oraz inne aktywa finansowe nieuwzględnione gdzie indziej, ale spełniające definicję aktywów rezerwowych.”